

Høringssvar til:

Forslag
til
Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse
(Selektiv nedrivning af visse byggerier)

Udarbejdet af:

3F Byggegruppen

Baggrund

3F Byggegruppen er den ene overenskomstbærende part i nedrivningsbranchen og har nedriverne som medlemmer. Vi har derfor en direkte interesse i at sikre os, at forholdene omkring deres jobfunktion sikres og udvikles gennem uddannelsesfremme og ordnede arbejdsmiljøforhold i nedriverbranchen.

3F Byggegruppen har derudover en aktie i samfundsdebatten om grøn omstilling i byggebranchen. Dette har vi i kraft af, at vores medlemmers jobs og arbejdsliv kommer til at ændres mærkbart som konsekvens af den grønne omstilling. Vores medlemmer monterer nye typer af bygningselementer i træ, det er vores medlemmer der laver vindmøllefundamenter og det er vores medlemmer der sætter solceller op. Den grønne omstilling vil efterlade sig et tydeligt spor i vores branche og derfor ønsker vi at være en markant stemme i debatten.

3F Byggegruppen tror desuden på, at denne nye lov om selektiv nedrivning bliver en trædesten til en ny og mere bæredygtig måde, ikke kun at nedrive på, men også at bygge på, i fremtiden.

Selektiv nedrivning har allerede været en realitet i nogle år, men udover på statsbygninger kun på frivillig basis. Branchen har gjort sig nogle uvurderlige erfaringer, og står nu klar til at tage skridtet fuldt ud. I 3F Byggegruppen kan vi blot ærgre os over, at man fra myndigheds side ikke har været mere ambitiøse ift. ved hvilken størrelse af nedrivning, loven om selektiv nedrivning træder i kræft. Vi trøster os dog med, at der i oplægget åbnes for, at man på sigt kan implementere loven på bygninger ned til 50 m².

Arbejdsmiljø

Vi har to væsentlige bekymringer ift. arbejdsmiljøet ved selektiv nedrivning, som vi godt vil have adresseret i *Bemærkninger til lovforslaget*:

- Nedslidning ifm. større manuel håndtering af affaldsmateriale ved selektiv nedrivning.
- Øget eksponering for støv, kemi og farlige stoffer ifm. større manuel håndtering af affaldsmateriale.

Nedslidning

Hvor nedrivningsbranchen i stigende grad har haft mulighed for at benytte sig af stort materiel til nedrivning, og medarbejderne i den forbindelse har kunnet slippe for en stor del manuel håndtering af affaldet, idet meget af arbejdet er foregået fra en maskine (fx gravemaskine med grab), ser vi nu for os hvordan finsorteringen kommer til at foregå manuelt, og medarbejderne kommer til at have mange tons affald igennem hænderne hver dag.

Tidligere forskning i branchen har påvist, at meget af arbejdet i branchen har været stærkt slidsomt, med mange dårlige arbejdsstillinger og tunge løft. Historisk har der derfor været en stor udskiftning i branchen, da folk flygtede fra de dårlige arbejdsmiljøforhold.

Vi frygter at den selektive nedrivning vil være et skridt baglæns på et teknologisk niveau, og derved sætte nedriverne i en dårligere situation sundhedsmæssigt.

Vi har brug for at de autoriserede virksomheder ifm. overgangen til selektiv nedrivning tilgodeser medarbejdernes sundhed og ergonomi, og sikrer at nedrivningen foregår i overensstemmelse med arbejdsmiljølovens regler om *den sociale og teknologiske udvikling i samfundet*.

Øget eksponering for støv, kemi og farlige stoffer

Som der også er nævnt i udsendte materiale – *Bemærkninger...* s. 21n., vil medarbejderne ved finsortering af affaldet, blive mere eksponeret for kemi og farlige stoffer end tidligere.

Det vil stille højere krav til organisering af nedrivningsarbejdet, samt bedre uddannelse og instruktion blandt medarbejderne i håndtering af kemi og farlige stoffer.

Helt konkret kan der peges på, at udsættelsen for støv vil være højere når medarbejderen går rundt inde i byggetomten og finsorterer, fremfor at sidde i førerhuset på en gravemaskine. Støv ved nedrivning er sundhedsskadeligt, og flere støvtyper er kræftfremkaldende. Det er enormt svært at begrænse støvet ved kilden ved nedrivning, og derfor bliver det giftige støv spredt på arbejdspladsen.

Det vil derfor være nødvendigt at stå klar med en række tiltag og foranstaltninger ifm. overgangen til selektiv nedrivning, der imødekommer den øgede eksponering for støv, kemi og farlige stoffer i nedrivningsfasen.

Der er uden tvivl allerede gjort en masse erfaringer med dette i de frivillige selektive nedrivninger, men det bliver nødvendigt at informere bredt herom. Evt. vha. informationsindsatser fra Arbejdstilsynet eller Branchefællesskabet for Arbejdsmiljø – Bygge og Anlæg.

Uddannelse

Vi har tre væsentlige bekymringer ift. uddannelse ifm. selektiv nedrivning. Disse vil vi også gerne have adresseret i *Bemærkninger til lovforslaget*:

- Normering af Ressourceansvarlige på større nedrivningsprojekter
- Længde på uddannelse af Ressourceansvarlige og MRKer
- Ufaglærte nedrivere

Normering af Ressourceansvarlige

Vi ser en stor udfordring i at få kommunikeret komplekst ressourcehåndtering til en alt for stor medarbejdergruppe. Derfor mener vi, at der skal tilknyttes minimum én ressourceansvarlig for hver 5 medarbejdere på en opgave. Der skal også tages hensyn til evt. sproglige barrierer, når ressourcehåndteringen formidles.

Der er desuden et hensyn til hvor finmasket et tilsyn en ressourceansvarlig kan udføre, hvis hans opmærksomhed er spredt ud på for stor en medarbejdergruppe.

Såfremt den ressourceansvarlige ikke selv deltager i nedrivningsopgaven, skal det sikres at der er mindst én medarbejder på opgaven, der er uddannet nedriver eller uddannet ressourceansvarlig.

Længde på uddannelserne

Vi mener at den ressourceansvarlige som minimum skal uddannes til et niveau svarende til nedriveruddannelsen i AMUsystemet, samt til et niveau svarende til den viderebyggende formandsuddannelse i AMUsystemet.

Vi mener at ressourcekoordinatoren som minimum skal uddannes som den ressourceansvarlig, samt minimum 2 ugers supplerende kurser i ressourcekoordinering.

Der er desuden et behov for at evaluere løbende årligt på om uddannelserne er tidssvarende og opkvalificere dem der allerede er blevet færdige, når der er udvikling i love, regler og bekendtgørelser, så de ansvarlige i de autoriserede virksomheder til enhver tid er opdateret til den nyeste viden på området.

Ufaglærte nedrivere

Med det kompleksitetsniveau den nye lovgivning taler ind i, stiller vi os kritiske overfor om branchen fortsat kan bære at være overvejende ufaglært.

Vi forestiller os at branchen på sigt overgår til en mestendels faglært branche, hvor folk der starter ufaglært i branchen efter en prøveperiode i branchen på ex.vis 3 mdr. tilbydes at starte på nedriveruddannelsen.

Dette vil vi adressere på overenskomstniveau til de næstkommende forhandlinger.

Konklusion

Når en branche står overfor en radikal forandring som nedriverbranchen gør, er vi nødt til at stoppe op og se om branchen er klar, og hvilke tiltag der er nødvendige for at blive det.

I 3F Byggegruppen tror vi på, at tiden er moden til at opkvalificere nedriverbranchen på flere parametre. Selektiv nedrivning er formentligt et stærkt bud på, hvordan man løser i hvert fald ét af de parametre, nemlig bæredygtighed. Hvis vi tør rykke os endnu mere i denne ombæring, kan vi måske løse nogle af de udfordringer der er på uddannelse og arbejdsmiljø i branchen samtidig.

Miljøministeriet

mim@mim.dk, c.c. marla@mim.dk,

Mrk. Hørings svar vedr. Selektiv nedrivning j.nr. 2022-1980 (ARI)

København 26. oktober 2023

Hørings svar vedr. selektiv nedrivning

Affalds- og ressourceindustrien (ARI) skal takke for modtagelse af udkast til ændring af miljøbeskyttelsesloven med henblik på indførelse af selektiv nedrivning i høring.

Der er tale om et længe ventet lovforslag. Diskussionerne om og undersøgelserne af mulighederne for indførelse af selektiv nedrivning for at fremme direkte genbrug og bedre sortering og genanvendelse på de danske byggepladser startede for mere end et årti siden.

Byggeaffald udgør ca. 40 % af alt affald i Danmark og i EU og medfører en stor klimabelastning og et betydeligt potentiale for spredning af uønskede stoffer til skade for både miljøet og sundheden samt tab af sekundære råstoffer, såfremt det ikke håndteres korrekt. Selektiv nedrivning er set som svaret på at mindske disse udfordringer både i EU og i Danmark.

ARI var derfor også udførende part på regeringens sektorsamarbejde vedrørende plast i byggeriet, som blev afrapporteret med udgangen af 2022. Formålet med dette sektorsamarbejde har været at oprette et sekretariat, som kunne facilitere udarbejdelsen og implementeringen af en handlingsplan, som indeholder initiativer for mere genbrug og genanvendelse, samt reduktion af forbruget af plastik i byggesektoren. Initiativerne skal bidrage til byggesektorens arbejde med at nå det todelte udsorteringsmål i Klimaplanen på 25 % i 2025 og 75 % i 2030.

ARIs medlemmer modtager knapt halvdelen af byggeaffaldet i Danmark. De har fokus på at sikre, at affaldet kan sendes tilbage i værdikæden på det højeste mulige niveau. Der arbejdes således både med direkte genbrug, men også med at sikre at materialerne indgår i produktion af tilsvarende produkter som de kommer fra. Det omfatter f.eks. nedknust beton til ny beton, gips til nye gipsplader, glas til glas, jern til jern, pvc til nye pvc produkter, osv.

Der er dog en stor udfordring i forhold til at sikre tillid i markedet til at materialerne er fri for uønskede kemiske stoffer. Det kan i nogen grad sikres ved efterfølgende målinger, men det ville være langt at foretrække at materialer indeholdende uønskede kemiske stoffer blev udskilt og håndteret særskilt allerede ved nedrivningen, hvis det er muligt. Det ville samtidig mindske omfanget af materialer, som kasseres på grund af kontaminering af mindre dele af materialet.

Tilsvarende er det for en række materialer afgørende, at de er blevet håndteret fornuftigt både ved nedrivningen og sorteringen og ikke mindst opbevaringen på byggepladserne. Det gælder f.eks. gips og isolering som bør kildesorteres og indsamles adskilt i lukkede containere.

ARI bifalder derfor meget, at der nu skabes hjemmel til at stille krav om selektiv nedrivning for visse nedrivninger, og at der samtidig skabes et mere effektivt kontrolsystem.

Den eksisterende regulering af sortering på byggepladserne og opfølgning via affaldsanmeldelser virker desværre ikke. Vi skal derfor opfordre til, at der bliver fulgt op på de øvrige udfordringer i sektoren i sammenhæng med indførelse af de nye regler om selektiv nedrivning. Dette omfatter bl.a. en stramning

af kravene omkring affaldsanmeldelserne, således at det bliver klart, hvad der skal anmeldes, for der findes meget forskellige opfattelser heraf både hos myndigheder og aktører, at modtageanlæggene i udgangspunktet skal modtage affaldsanmeldelse for alle læs byggeaffald, der modtages, at der kommer strenge krav til håndteringen af byggeaffald, der ikke er ledsaget af en affaldsanmeldelse, at der kommer tilsvarende krav til håndtering af byggeaffald indsamlet via genbrugspladserne, at kravene omkring modtagelse og betaling for byggeaffald på genbrugspladserne strammes, at det kommende affaldstilsyn bliver effektivt i forhold til byggepladserne og modtagerne af byggeaffald, og at der gøres en indsats for at håndhæve kravet om affaldsanmeldelse overfor bygherrerne. Hele det nuværende system hænger på, at bygherren løfter denne opgave, og det er så vidt vi forstår fortsat kommunernes opfattelse, at de alene får omkring 5 % af de lovpligtige anmeldelser indsendt.

Der er brug for en effektiv håndhævelse overfor alle typer af byggerier og nedrivninger både i forhold til sortering og i forhold til hvor affaldet bliver af. Det omfatter både sorteringskravene, anmeldelserne, sporingen og tilsynet i alle led.

Konkrete bemærkninger

Nedrivningsplanen

En ordentlig beskrevet nedrivningsplan og affaldssorteringsplan på baggrund af en grundig miljø- og ressourcevurdering af bygningen er for ARI kernen i at opnå de ønskede effekter i forhold til genbrug og genanvendelse. Desværre er der ikke en fast ensartet måde at udføre en sådan vurdering på. Derfor er det helt centralt, at der sker en central national opfølgning på nedrivningsplanerne, således at man kan identificere selskaber, som foretager markant afvigende vurderinger fra den øvrige branche af i øvrigt lignende bygninger. Disse selskaber kan så blive underlagt en hyppig kontrol af det kommende brugerfinansierede affaldstilsyn. Den erfaringsopsamling, der bliver resultatet af en sammenholdning af alle nedrivningsplanerne med BBR-registeret og de rapporterede affaldsmængder og disses håndtering, kan udover kalibrering af tilsynsindsatsen, bruges til udbredelse af best practice i samarbejde med branchen.

Nedrivningsplanerne bør derfor indsendes til en national myndighed, som kan udvikle en model for tværgående vurdering af planerne. I forhold til den konkrete vurdering af den enkelte plan bør kommunen kunne tilgå den nationale database i forbindelse med sagsbehandlingen af nedrivningstilladelsen. I bedste fald vil kommunen kunne få såvel den indsendte plan som den umiddelbart digitalt foretagne tværgående vurdering af planen op mod alle tidligere indgivne nedrivningsplaner, når de skal se på nedrivningstilladelsen.

Det foreslås i øvrigt, at nedrivningsplanen træder i stedet for affaldsanmeldelsen i forhold til nedrivninger omfattet af de nye regler. Begge baseres på et forudgående skøn over materialerne i bygningen på baggrund af en miljøkortlægning. Der er derfor ikke nogen merværdi i at fastholde affaldsanmeldelsen for disse nedrivninger, bortset fra løbenummeret, som lige så godt kan udstedes for nedrivningsplaner som for affaldsanmeldelser. Det skal dog sikres, at affaldsmodtageanlæggene forsat informeres om forventede fraktioner og mængder der påtænkes leveret til et givent anlæg samt mulighed for at tilgå eventuelle kortlægningsrapporter.

Det ville derfor være relevant med en klar hjemmel til nedrivningsplanen og en beskrivelse af rammerne omkring den direkte i løvforslagets bemærkninger. I den sammenhæng ville det også være relevant at beskrive forskellen mellem den eksisterende affaldsanmeldelse og den foreslåede nedrivningsplan.

Hjemlen og yderligere udnyttelse af hjemlen.

Det forvirrer i bemærkningerne, at man både beskriver den umiddelbart planlagte udnyttelse af hjemlen i forhold til omfattede nedrivninger, og beskriver en eventuel udnyttelse på en række andre parametre, som man alligevel skriver kræver en fornyet politisk drøftelse. Det ville gøre bemærkningerne væsentligt klarere, hvis man nøjedes med at uddybe den umiddelbart planlagte udnyttelse og så blot skrev at hjemlen efter en periode og en evaluering af den nye regulerings virkninger om nødvendigt også vil kunne rumme en væsentlig udvidelse af omfattede nedrivninger til anlæg, lavere kvm antal og/eller baseret på affaldsproduktion.

Spredning af kemiske stoffer ved direkte genbrug

Side 16 og 32 beskrives det, at hjemlen også skal bidrage til et bedre grundlag i forhold til direkte genbrug af produkter/materialer udtaget ved nedrivning særligt i forhold til indhold af kemiske stoffer. Der er dog behov for en egentlig regulering af indholdet af kemiske stoffer ved direkte genbrug, da reguleringen af området i dag er meget uklar. Noget reguleres af produktlovgivningen, og noget af bygningskrav, men reelt er produkterne næsten uregulerede. Det skaber usikkerhed på markedet for genbrugte produkter/materialer, da de potentielle aftagere ikke er trygge ved produkterne/materialerne og i øvrigt mødes af divergerende mere eller mindre uhjemlede krav fra forskellige myndigheder. En klar national lovgivning omfattende krav til kemisk indhold eller afgivelse af kemiske stoffer fra produkter/materialer udtaget af eksisterende bygninger med henblik på direkte genbrug vil kunne skabe sikkerhed på markedet og gøre vurderingen af de potentielle ressourcer i eksisterende bygninger langt lettere. Det foreslås dog enten at skabe en direkte hjemmel hertil eller basere reguleringen på hjemlerne i lov om kemiske stoffer og produkter.

Såfremt der er spørgsmål til ovenstående, står ARI naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Niels Bukholt

24. oktober.2023
Ref.: Ai/MiU/TLK

Miljøministeriet
mim@mim.dk
J.nr. 2022-1980

Kopi til: marla@mim.dk

Høringssvar vedr. selektiv nedrivning

Asfaltindustrien takker for modtagelsen af forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (selektiv nedrivning af visse byggerier).

Asfaltindustrien er enige i, at værdifulde materialer i højere grad end i dag, skal genbruges og genanvendes, før de nyttiggøres som f.eks. fyld under veje eller i støjvolde. Vi har da også gennem mange år selv arbejdet med at øge anvendelsen af udtjent asfalt i produktionen af ny varmbladet asfalt.

Vi konstaterer, at der i lovforslagets generelle overvejelser s. 15, findes en beskrivelse af termen "anlæg", men at der også lægges op til drøftelser med branchen om afgrænsningen af termen "anlæg". Det fremgår ikke nærmere hvad der menes med "branchen". De danske asfaltvirksomheder har deres egen forening (Asfaltindustrien) og vil derfor ikke blive hørt gennem dialog med f.eks. DI Byggeri.

Vi vil derfor allerede nu gøre vores synspunkt klart. En asfaltbelægning og den cirkulære anvendelse af asfalt bør ikke sidestilles med hverken bygninger eller større anlæg. En asfaltbelægning er enkel i konstruktionen – den består typisk af to eller tre lag asfalt, som alle kan genbruges. Når en vej trænger til nyt toplag, vil man typisk fræse en mindre del af for at få en jævn overflade og for at sikre afstand til kantsten, brønde, riste etc. Den affræsedede asfalt anvendes allerede i dag i produktionen af ny varmbladet asfalt, hvor den både erstatter importeret klippemateriale og bitumen (som stammer fra olieraffinering). Der er således ikke behov for en nedrivningsplan for at øge genbrug af vejbelægninger.

Vi foreslår således, at en kommende afgrænsning af termen "anlæg" gør det klart, at asfaltbelægninger *ikke* omfattes.

Asfaltindustrien står naturligvis til rådighed for en uddybning af dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Trine Leth Kølby

mim@mim.dk

cc marla@mim.dk

Høringssvar vedr. selektiv nedrivning, j. nr. 2022-1980 (Brancheforeningen Cirkulær)

26. oktober 2023

J.nr. 11.5.40

Lovforslag om ændring af Miljøbeskyttelsesloven (Selektiv nedrivning af byggerier)

Brancheforeningen Cirkulær takker for at have modtaget lovforslaget i høring. Vi bakker op om det fremsatte lovforslag og håber, at systemet bliver så velfungerende, at det hurtigt kan udvides til mindre bygninger, renoveringer samt nedrivning af anlæg. Høringssvaret er afgivet med forbehold for efterfølgende politisk behandling.

Vores medlemmer modtager affald fra byggebranchen på genbrugspladser, enkelte kommunale modtagepladser for byggeaffald, affaldsenergianlæg, deponeringsanlæg samt på modtagestationer for farligt affald.

Kommunens sagsbehandling

Vi bakker op om, at den kommende bekendtgørelse kommer til at regulere både materialer, der er affald, og materialer, der genbruges uden at være blevet til affald. Fra år 2025 flyttes klassificeringskompetencen fra kommunerne til Miljøstyrelsen. Vi kan ikke gennemskue om/hvilken betydning, det får for kommunalbestyrelsens behandling og vurdering af nedrivningsplaner. Ideelt set burde kommunerne (og i fremtiden Miljøstyrelsen) også kunne klassificere effekter til forskellige former for materialenyttiggørelse (forberedelse til genbrug, genanvendelse, anden endelig materialenyttiggørelse).

Den kommunale sagsbehandling skal gebyrfinansieres af dem, der skal have behandlet deres nedrivningsplaner. Det fremgår ikke, hvordan almindelig vejledning om de nye regler til borgerne og virksomheder skal finansieres. Det kan ikke gebyrfinansieres, hvorfor kommunerne skal kompenseres for denne opgave. Derfor bør lovforslaget også indeholde beregninger over de ressourcer, som kommunerne skal bruge til generel vejledning og rådgivning om reglerne.

I relation til lovforslaget kunne man også undersøge praksis vedr. nedrivningstilladelser. Bør flere bygninger bevares af ressource- og klimahensyn ud over de kulturhistoriske hensyn, der allerede finder anvendelse?

Afgrænsning om omfattede byggerier

Vi noterer os, at det ikke forventes, at kravene på noget tidspunkt kommer til at skulle gælde renovering af private boliger. Det bakker vi op om, men det efterlader os også med en fortsat problemstilling i forhold til det affald, som vi modtager på genbrugspladserne fra sådanne renoveringer. Kommer der indsats og initiativer i form af fx uddannelse af håndværkere og oplysning til befolkningen, så vi også her får styr på ressourcerne og ikke mindst eventuelle uønskede stoffer?

Jf. lovbemærkningerne forventes det, at de nye regler vil have afsmittende virkning på omfanget af anmeldelser af byggeaffald. Det kan der være en vis sandsynlighed for, men om den udvikling vil kunne spores helt ned til borgernes og de mindre håndværkeres renoveringer, tvivler vi på.

Vi savner derfor også en opgørelse over hvor store mængder af bygge- og anlægsaffaldet, man forventer bliver omfattet af de foreslåede regler. Og en perspektivering af hvilke mængder, der vil være omfattet hvis/når m²-grænsen sænkes til 50m².

Konkrete bemærkninger

Det annonceres, at man efter fornyet politisk behandling vil kunne stille krav ned nedrivninger ned til 50 m² etageareal. Dermed vil man kunne gå udenom de fleste skure og garager samtidig med, at de fleste huse vil være omfattet ved nedrivning. Det er en hensigtsmæssig afgrænsning, som vi bakker op om.

Det er mere kompliceret med opgørelse i vægt. Det vil ikke være en viden, som fx borgere eller måske håndværkere vil have. I forhold til anmeldelse af affald er der nu krav, hvis der genereres mere end 1 tons affald. Den grænse forventer vi, vil være for lav i forhold til at stille krav om nedrivningsplaner, miljø- og ressourcekoordinator osv. Om man påtænker at lade sig inspirere af de 10 tons i bekendtgørelse om selektiv nedrivning af statsbygninger fremgår desværre ikke.

Vi noterer os bemærkningen på side 9 om, at der ikke er væsentlig forskel på miljøeffekterne ved at indføre selektiv nedrivning alt efter, om det er en større eller mindre bygning. Det er de administrative, praktiske og økonomiske forhold, der sætter grænser for, hvilke bygninger og renoveringer man vil lade omfatte af reglerne. Vores håb er derfor, at de administrative regler og procedurer bliver enkle, så det ikke bliver en forhindring for at udvide omfanget af byggerier, der bliver omfattet af bestemmelserne.

Vi ser frem til, at der indføres screening og kortlægning af materialer til genbrug, som ikke er blevet til affald. Vi savner dog at også, at behandlingsoperationen *forberedelse til genbrug* bliver nævnt og adresseret i lovbemærkningerne ud over *genanvendelse og genbrug*.

Det fremgår under de økonomiske konsekvenser, at det i første omgang forventes, at der skal autoriseres 25 nedrivningsvirksomheder. Det var ikke mange. Særligt på landbrugsejendomme mener vi, at der kan være mange lokale virksomheder, der gennemfører nedrivninger af fx lader eller stalde. I det omfang det er meningen, at denne type bygninger skal være omfattet af reglerne, skal der afsættes midler til information til både bygherrer og entreprenørvirksomheder.

Det fremgår under miljø- og naturmæssige konsekvenser, at der forventes mindre affald til deponi pga. øget sporbarhed. I det der kommer mere styr på byggeaffaldet kan der dog også ske det omvendte: at mere deponeres, fordi det ikke er egnet til genanvendelse eller genbrug pba. indholdet af miljøfremmede stoffer.

Venlig hilsen

Nana Winkler

Specialkonsulent

T +45 72 31 20 75

E nw@cirkulaer.dk

Til Miljøministeriet

Att.: mim@mim.dk

Cc. marla@mim.dk

København den 25. oktober 2023/GKS

Høringssvar

Forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier) - j.nr. 2022-1980

Bygherreforeningen takker hermed for muligheden for at afgive høringssvar til ovennævnte lovændring, idet vi bifalder, at der kommer en bedre regulering på dette område. Uanset, at lovændringen fastlægger de overordnede rammer og ministerens beføjelser, og følges af en senere bekendtgørelse, der fastlægger de mere specifikke retningslinjer, vil vi gerne samlet set kommentere på følgende:

- Lovændringens formål og sigte
- Afgrænsningen af lovændringens virkefelt
- Lovens indvirkning på udviklingen af den cirkulære økonomi
- Forholdet til EU-regulering

Formål og sigte

Byggeriet står overfor en lang række udfordringer ift. bæredygtighed. I dette tilfælde gælder det især adgang til både jomfruelige og sekundære ressourcer, forekomster af skadelige stoffer i byggematerialer, bortskaffelse af materialer, der klassificeres som affald, manglende klarhed over fælles "end of waste" kriterier, samt uklare incitamenter til at fastholde bygningsmassen intakt.

Det bør klart fremgå af formålet og sigtet med lovændringen, at reguleringen hermed skal

- skabe incitamenter til at reducere antallet og omfanget af nedrivninger, der således må begrænses til de tilfælde, hvor der ligger faglige og/eller økonomiske grunde hertil, som fx at en bygning er udtjent og har et vedligeholdelsesefterslæb, og hvor genopretning og/eller transformation ikke vil kunne stå i rimeligt forhold til bygningens potentielle formål og funktioner, og/eller at bygning ud fra en markedsvurdering ikke længere er omsættelig, selv efter en genopretning eller transformation,
- bidrage til at reducere mængden af affald og brugen af jomfruelige råstoffer, der kan relateres direkte eller indirekte til byggeri, og samtidigt sikre, at materialer fra nedrivninger opnår den højst mulige klassificering i affaldshierarkiet til at kunne recirkulere som sekundære råstoffer, samt
- bidrage til en række miljøeffekter, herunder:
  - *"Reduceret behov for indvinding af råstoffer. Det forventes, at det øgede udbud af ensartede sekundære ressourcer og genbrugte byggevarer i nogen grad vil kunne erstatte indvinding af virgine råstoffer.*
  - *Øge udsortering og korrekt håndtering af byggeaffald, der indeholder problematiske stoffer som f.eks. PFAS, PCB og asbest grundet øget sporbarhed på bygge- og anlægsaffald. Selektiv nedrivning forventes at styrke efterlevelse af gældende regler om screening og kortlægning af problematiske stoffer, og anmeldelse af bygge- og anlægsaffald over ét ton, da det skal med i nedrivningsplanen.*
  - *Nedsat behov for transport af byggematerialer, som igen vil reducere trængsel på veje samt støj- og luftforurening. Det skyldes, at byggematerialerne på grund af selektiv nedrivning i højere grad må forventes at blive anvendt lokalt.*
  - *Mindre affald i deponi grundet øget sporbarhed".*

Afgrænsning

Det bør præciseres, at bestemmelserne i lovforslaget vedrører alle typer af bygninger og uafhængigt af ejerforhold.

Det fremgår af lovforslaget, at bestemmelserne i første omgang alene omfatter nedrivninger af etageareal > 250 m², og der redegøres i bemærkningerne for, hvad der ligger bag denne afgrænsning ift. især samfundsøkonomiske forhold, at branchen skal have tid til at omstille sig og opbygge de nødvendige kompetencer samt at flaskehalse dermed undgås.

Men det fremgår samtidigt, at *"I dag er der meget bygge- og anlægsaffald, der ikke anmeldes, og forventningen er, at selektiv nedrivning vil styrke regelefterlevelsen af gældende regler, så mere affald anmeldes"*.

Det må antages, at dette i høj grad vedrører nedrivninger af arealer (volumener) < 250 m², hvor det i højere grad er aktører uden den store professionelle tilgang til netop denne type af arbejde og de afledte konsekvenser heraf. Derfor bør der allerede ved vedtagelsen af denne lovændring tages tidsmæssigt højde for de afgrænsninger, som her er gengivet fra forslaget:

- 1) *"fuldstændig fjernelse af etageareal på 50 m² eller derover i bygninger, uanset om hele eller dele af bygningen fjernes,*
- 2) *fjernelse af materialer over en vis mængde målt i vægt i forbindelse med reovering af bygninger, og*
- 3) *fjernelse af materialer over en vis mængde målt i vægt i forbindelse med fjernelse af hele eller dele af anlæg og ved reovering af anlæg"*.

Det bør samtidigt fastlægges, at ministeren bemyndiges til at ændre på både grænseværdien for afgrænsningen (dvs. >250 m²) og en potentiel udvidelse heraf ift. at anvende volumen og/eller vægt som afgrænsning afhængigt af fraktion.

Måtte dette afføde behov for en ny politisk behandling og vedtagelse, bør denne vægtes allerede ved den politiske behandling af nærværende ændring, ligesom der bør defineres en roadmap for, hvornår stramninger i afgrænsningen kan indføres som angivet ovenfor.

For dette taler, at *"I analyserne er der ikke væsentlig forskel på miljøeffekterne ved at indføre selektiv nedrivning alt efter, om det er en større eller mindre bygning. Der kan dog være nogle praktiske og økonomiske forhold i branchen, der gør, at det kan være relevant f.eks. at indføre selektiv nedrivning alene for nedrivning af bygninger over 250 m²"*.

Udviklingen af cirkulær økonomi

Roadmappen og dermed forventningen om, hvornår afgrænsningen – og dermed ikrafttræden af kravene for udvidelse heraf – vil skabe et incitament for, at fx ejere af mindre bygninger, herunder enfamiliehuse vil genoverveje nedrivning frem for reovering og evt. udvidelse til gavn for både miljø og CO₂-regnskab, ligesom branchens (mindre) aktører får incitamenter til at professionalisere sig og opbygge de nødvendige kompetencer til at kunne opfylde kommende krav.

Endelig kan en mere omfattende afgrænsning have som effekt, at volumen af sekundære ressourcer (råstoffer) vil kunne øges og dermed bidrage til at skabe og udvikle markedet i retningen af en mere cirkulære økonomi i byggeri og anlæg.

Forholdet til EU

Det fremgår ikke tydeligt af lovforslaget, hvor og på hvilken måde det forholder sig til EU-taksonomien. Her stilles krav under 7.1 Nybyg ved Do No Significant Harm kriteriet, som også falder under Cirkulær Økonomi-kriteriet¹ omkring genanvendelse af bygge- og nedrivningsaffald på mindst 70%.

Det foreslås, at der tages højde for dette aspekt, og at mindstekravet indarbejdes i det endelige lovforslag.

Såfremt ovennævnte ønskes uddybet, står vi naturligvis til disposition.

¹ <https://taksonomiportalen.dk/emne/overgang-til-en-cirkul%C3%A6r-%C3%B8konomi-og-genanvendelse-af-affald-1681393520378x837935179402051600>

Til: Marie Skjødt Lauridsen (marla@mim.dk)
Fra: Centralorganisationernes Fællesudvalg (info@cfu-net.dk)
Titel: SV: Høring af udkast til forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)
Sendt: 29-09-2023 12:44

Kære Marie.

CFU har ikke bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Camilla Christensen
Fuldmægtig

CFU - Centralorganisationernes Fællesudvalg

Niels Hemmingsens Gade 10, 4.
1153 København K

Telefon 33 76 86 74
Mail: cc@skaf-net.dk

Fra: Marie Skjødt Lauridsen <marla@mim.dk>
Sendt: 28. september 2023 10:29
Til: Marie Skjødt Lauridsen <marla@mim.dk>
Emne: Høring af udkast til forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)

Kære høringsspartner

Se venligst udkast til forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier) på dette link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67890>

Høringsmaterialet er også vedhæftet denne mail.

Bemærk, at fristen for at afgive et høringssvar til Miljøministeriet er **den 26. oktober 2023**. Høringssvar bedes sendt til mim@mim.dk med kopi til marla@mim.dk med angivelse af journalnummer 2022-1980 i emnefeltet.

Venlig hilsen

Marie Skjødt Lauridsen
Specialkonsulent | Cirkulær økonomi
+45 20 82 59 51 | marla@mim.dk

Miljøministeriet
Departementet | Frederiksholms Kanal 26 | 1220 København K | Tlf. +45 38 14 21 42 | mim@mim.dk | www.mim.dk
[Facebook](#) | [Twitter](#) | [Instagram](#) | [LinkedIn](#) | [Youtube](#) | [Privatlivspolitik](#)

FORTROLIGHED: Denne e-mail og evt. vedhæftede filer kan indeholde fortrolige oplysninger. Er du ikke rette modtager, bedes du venligst omgående underrette os og derefter slette e-mailen og enhver vedhæftet fil uden at beholde en kopi og uden at videregive oplysninger om indholdet.

Vores persondatapolitik fremgår af vores hjemmesider:

<https://www.skaf-net.dk/persondatapolitik>
<https://www.lc.dk/persondatapolitik>
<https://www.co10.dk/persondatapolitik>

København, den 26. oktober 2023

Hørings svar – Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)

Formålet med lovforslaget er at fremme genanvendelse af byggematerialer, hvilket der er bred opbakning omkring.

Det er imidlertid afgørende, at forslaget implementeres klogt og smidigt, så der sikres kvalitetskrav og dermed forudsætningerne for afsætning for de byggematerialer, der udtages til genbrug. Endvidere bør omfanget af omfattede renoveringer (kvadratmeterkravet) og kravene til MRK og autorisationer vurderes i forhold til risiko for kapacitetsproblemer, som vil fordyre og forsinke byggeriet.

I lovforslaget ses ikke kvalificering af disse vigtige spørgsmål, som bør være afklaret forud for udrulning af nye regler, der potentielt ifølge lovforslagets bemærkninger vil omfatte alle nedrivninger, bortset fra fjernelse af enfamiliehuse.

Kravet om selektiv nedrivning vil ifølge lovforslaget komme til at omfatte nedrivninger med etageareal på mere end 250 kvm, hvilket i praksis er alle nedrivninger større end enfamiliehuse. Samtidig lægger lovforslaget op til, at alle fraktioner skal udtages til genbrug. Det må imidlertid vurderes at være en meget uhensigtsmæssig og fordyrende tilgang.

Selektiv nedrivning bør indføres i etaper ved indledningsvist at starte med betydende fraktioner, som beton og tegl, hvorved man kan sikre gennemarbejde kvalitetskrav (såvel den miljømæssige og den tekniske kvalitet af de udsorterede materialer), som er en forudsætning for en afsætning af materialerne til professionelle bygherrer. Tilsvarende bør kvadratmeterkravet kvalificeres, så det modsvarer disse hensyn.

Disse forhold er helt afgørende. En uhensigtsmæssig implementering af genanvendelse af byggematerialer, som der lægges op til i lovforslaget, vil være fordyrende og forsinkende, og de miljømæssige gevinster vil være begrænsede, idet professionel genanvendelse kræver kvalitetsstandarder.

Vi står meget gerne til rådighed for en uddybning.

Med venlig hilsen

Bent Madsen
Adm. direktør

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Marie Skjødt Lauridsen (marla@mim.dk)
Fra: da@da.dk (da@da.dk)
Titel: SV: Høring af udkast til forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier) 2022-1980
Sendt: 28-09-2023 13:52

Kære Marie Skjødt Lauridsen

Ovennævnte falder uden for DA's virkefelt, og vi ønsker ikke at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jeanet Danneberg Jepsen
Ledelsessekretær

Vester Voldgade 113
1552 København V
Direkte +45 33 38 92 76
Mobil +45 29 20 02 76
Mail jdj@da.dk
Web da.dk

Denne mail er tilsigtet en bestemt modtager og kan indeholde fortrolige oplysninger. Er du ikke den rette modtager, beder vi dig om at orientere os ved at besvare denne mail og derefter slette den. Det er ikke tilladt at beholde, kopiere, videresende eller bruge oplysninger fra denne mail, hvis du ikke er den rette modtager.

Fra: Marie Skjødt Lauridsen <marla@mim.dk>
Sendt: 28. september 2023 10:32
Til: Marie Skjødt Lauridsen <marla@mim.dk>
Emne: Høring af udkast til forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)

Kære høringsparter

Se venligst udkast til forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier) på dette link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67890>

Høringsmaterialet er også vedhæftet denne mail.

Bemærk, at fristen for at afgive et høringssvar til Miljøministeriet er **den 26. oktober 2023**. Høringssvar bedes sendt til mim@mim.dk med kopi til marla@mim.dk med angivelse af journalnummer 2022-1980 i emnefeltet.

Venlig hilsen

Marie Skjødt Lauridsen
Specialkonsulent | Cirkulær økonomi
+45 20 82 59 51 | marla@mim.dk

Miljøministeriet
Departementet | Frederiksholms Kanal 26 | 1220 København K | Tlf. +45 38 14 21 42 | mim@mim.dk | www.mim.dk

Miljøministeriet
Att.: Marie Skjødt Lauridsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Den 26. oktober 2023

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)

Vi takker for muligheden for at kommentere på lovforslaget. Dansk Erhverv ser generelt forslaget som et godt skridt til yderligere at fremme selektiv nedrivning af bygninger og anlæg, og dermed mulighederne for genbrug og genanvendelse af byggeelementer og byggematerialer.

Dansk Erhverv er positive over for, at der stilles specifikke krav til såvel bygherre som nedrivningsvirksomheder med henblik på at sikre, at nedrivninger foregår på en nænsom og systematisk måde og at de involverede medarbejdere har et tilstrækkeligt vidensniveau til at sikre gode løsninger.

Dansk Erhverv er enig i, at det er bedst at starte med at stille krav til de større nedrivninger. Når der er nogle erfaringer med de større projekter, kan der på et senere tidspunkt stilles krav til nedrivning i forbindelse med renoveringsprojekter og til mindre nedrivningsprojekter – helt ned til (forsimplede krav til) renoveringsprojekter i private boliger.

Krav om nedrivningsplan, som en del af en samlet nedrivningstilladelse vil desuden være med til at skabe et bedre beslutningsgrundlag hos bygherren. Herunder at overveje at renovere bygningen i stedet for at rive ned og bygge nyt.

Vi har følgende konkrete bemærkninger til forslaget:

Uddannelse af miljø- og ressourcekoordinator og ressourceansvarlige

Vi ved endnu ikke i hvilket regi uddannelserne vil blive etableret, men Dansk Erhverv vil opfordre til, at uddannelserne bliver udviklet og afviklet i tæt samarbejde med virksomheder i branchen, som arbejder praktisk med nedrivning, genbrug og genanvendelse. Der er f.eks. vigtige erfaringer at hente hos de etablerede nedrivningsfirmaer, og i virksomheder inden for genbrug af produkter/byggematerialer som Greendozer og Genbyg og virksomheder inden for upscaling som A:gain og Næste.

Autorisationsordningen

Dansk Erhverv er positiv over for at etablere en autorisationsordning. Det vil formentlig være en effektiv måde at højne niveauet i hele branchen og skabe mere lige vilkår for alle de involverede virksomheder. Det er dog vigtigt, at det ikke fører til bureaukratiske procedurer og flaskehalsproblemer. Derfor vil Dansk Erhverv anbefale en indfasningsperiode, der giver tid nok til at etablere smidige og effektive procedurer.

Affaldshierarkiet og afgrænsning af ”genbrug”

I bemærkningerne til lovforslaget er en gennemgang af det klassiske affaldshierarki. Da dette formentlig vil danne udgangspunkt for anden lovgivning på dette område, vil Dansk Erhverv opfordre til at anvende et mere nuanceret affaldshierarki, som folder genanvendelse ud i flere forskellige typer med forskellig placering i hierarkiet.

Ingeniørforeningen i Danmark kom i 2021 med 29 anbefalinger til øget cirkularitet, inklusive et forslag til et forbedret affaldshierarki, som er fint i overensstemmelse med Dansk Erhvervs opfattelse:

Kilde: [idas-strategi-for-cirkulaer-oekonomi-2021-14-enkelt-sidet-til-net.pdf](#)

Det nuancerede hierarki vil have en stor betydning for at kunne skelne mellem upscaling og downscaling inden for genanvendelse. F.eks., er det bedre klimamæssigt at genbruge en rude til ny skillevæg end at smelte glasset om. Det har også betydning for at kunne definere grænserne for, hvad der i praksis er genbrug, f.eks. når Bygningsreglementet vil fra 1. januar 2024 angive at genbrug tæller som nul i LCA-beregninger. Hvis genbrug og upcycling skal op i en større skala, er

det nødvendigt at skabe realistiske rammer for de virksomheder, der arbejder på dette område. Et nuanceret affaldshierarki giver et bedre udgangspunkt for denne drøftelse.

Med venlig hilsen

Henrik Teglgaard Lund

Chefkonsulent

Miljøministeriet

Mim@mim.dk

Marla@mim.dk (cc)

Att.: Marie Skjødt Lauridsen

Høringssvar vedr. lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse (selektiv nedrivning af byggerier) med høringsfrist den 26. oktober 2023.

Dansk Industri bakker op om formålet med lovforslaget, som bl.a. udmønter en af klimaaftalerne i forlængelse af anbefalingerne fra Klimapartnerskaberne.

Jeg henviser for konkrete bemærkninger til høringssvar fra DI Byggeri og ARI – Affalds- og ressourceindustrien.

Vi ser frem til at bidrage til den konkrete udmøntning af hjemlen i en kommende bekendtgørelse.

Med venlig hilsen

Karin Klitgaard
Underdirektør
Miljøpolitik og cirkulær økonomi

Miljøministeriet

Mim@mim.dk

marla@mim.dk (cc)

att. Marie Skjødt Lauridsen

Høringssvar vedr. lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)

DI Byggeri takker for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse (selektiv nedrivning af byggerier) med høringsfrist den 26. oktober 2023.

Indledningsvist bemærker DI Byggeri at indførelse af regler om selektiv nedrivning, herunder standardiserede nedrivningsplaner og kompetencekrav til selektiv nedrivning af byggerier er aftalt med *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* (S, V, RV, SF og LA) af juni 2020. DI Byggeri bemærker også, at den politiske aftale er konkretiseret i 5 rapporter, som Miljøstyrelsen udgav i februar 2022, som understøtter Miljøministeriets *Handlingsplan for cirkulær økonomi* fra 2021. Endelig bemærker DI Byggeri, at arbejdet strækker sig helt tilbage til Miljøstyrelsen arbejde i 2017 (Miljøprojekt nr. 1962, Miljøstyrelsen 2017), som resulterede i forslag, som nu tages videre i udkastet i lovudkastet til selektiv nedrivning. DI Byggeri er således opmærksom på, at det forberedende arbejde har stået på længe.

DI Byggeri bakker op om formålet med lovforslaget, der har til hensigt at etablere den fornødne hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler til fremme af udbredelse af selektiv nedrivning for større bygninger for at reducere affald samt øge muligheden for genbrug og genanvendelse af værdifulde materialer i byggeriet. DI Byggeri anser selektiv nedrivning som et centralt værktøj for at fremme cirkulær økonomi i byggeriet. DI Byggeri ser endvidere, at lovforslaget kan bidrage til, at løfte kompetenceniveauet i nedriverbranchen.

DI Byggeri finder det positivt, at Miljøministeriet lægger op til en overgangsperiode, således at virksomheder og kommuner får mulighed for at omstille sig til de nye regler. Samtidig mener DI Byggeri, at der også er behov for en evaluering af reglerne efter en 3-årig periode. Udover erfaringer med ordningen, kan det vise sig hensigtsmæssigt med en evaluering, som kan tage højde for eventuel ny regulering af byggeriet som f.eks. en ny byggeveareforordning med regler om genbrug, ligesom der kan være udarbejdet en standard for selektiv nedrivning.

DI Byggeri bemærker, at lovforslaget giver bemyndigelse til, at ministeren kan fastsætte nærmere regler i bekendtgørelser, hvilket er fornuftigt.

I selve lovteksten er der nævnt en række specifikke forhold og personer (forpligtelser for bygherre, miljø- og ressourcekoordinator (MRK), nedrivningsvirksomhedens forpligtelser, ressourceansvarlig, uddannelse, samt kommunalbestyrelsens rolle og ansvar). Ved at indskrive disse forpligtelser direkte i loven - og ikke kun som det ofte gøres i bemærkningerne til loven – bliver loven mindre fleksibel, hvis det senere skulle vise sig, at det bliver nødvendigt at justere ordningen ud fra de erfaringer, der indhøstes. Når lovgivers hensigt og fortolkning om de samme forhold alligevel fremgår af lovbemærkningerne til loven, udgør dette et meget klart og tilstrækkeligt grundlag for den efterfølgende udformning af bekendtgørelsen for selektiv nedrivning.

DI Byggeri havde derfor foretrukket mere fleksible myndighedsbeføjelser til ministeren, hvor fremtidige justeringer indenfor lovgiveres oprindelige hensigt med loven nemmere og hurtigere kan gennemføres uden ny behandling i Folketinget.

DI Byggeri opfatter reglerne om en miljø- og ressourcekoordinator som en virksomhedsordning, idet miljø- og ressourcekoordinatoren ikke er strafferetligt ansvarlig, og idet miljø- og ressourcekoordinatoren kan hentes ind mange steder fra. Eksempelvis ved at indgå kontrakt med en rådgivningsvirksomhed eller andre. Det er fornuftigt, fordi man hermed mindsker risikoen for de flaskehalse, som f.eks. er kendetegnende for ordningen med certificerede statikere. Det er ligeledes DI Byggeris opfattelse, at den ressourceansvarlige kan være ansat i en anden virksomhed end nedrivningsvirksomheden, således at denne del også er at betragte som en virksomhedsordning.

DI Byggeri opfatter også af lovbemærkningerne, at bygherrens strafansvar er begrænset til de tilfælde, hvor bygherren ikke har udpeget en uddannet miljø- og ressourcekoordinator eller benyttet en autoriseret nedrivningsvirksomhed. Forpligtelserne for de enkelte roller og samspillet herimellem kunne dog godt præciseres yderligere i forslaget.

DI Byggeri lægger også til grund, at bygherre selv bestemmer, hvem der udpeges til miljø- og ressourcekoordinator, og at den pågældende virksomhed og person samtidig kan udføre andre opgaver i forhold til bygherrens aktiviteter eller andre kunder m.m. Tilsvarende lægger DI Byggeri til grund for den ressourceansvarlige, da det må være op til nedrivningsvirksomheden, hvordan denne kompetence hentes ind.

For DI Byggeri er det vigtigt, at de ekstra omkostninger, der knytter sig til selektiv nedrivning, står i mål med gevinsterne. Derfor er det også hensigtsmæssigt, at man starter med at stille krav om selektiv nedrivning af bygninger for fuldstændig fjernelse af etageareal på 250 m² og derover. Omvendt bør der som ovenfor anført gennemføres en evaluering efter en 3-årig periode, som i givet fald kan føre til justeringer.

DI Byggeri konstaterer, at der i bemærkningerne til lovforslaget henvises til begrænsede omkostninger til MRK-uddannelser og tilsvarende til uddannelse af ressourceansvarlige. Ifølge de erhvervsøkonomiske konsekvensberegninger fremgår det, at miljø- og ressourcekoordinators uddannelse medfører omstillingsomkostninger på ca. 2,4 mio. kr. og løbende efterlevelsedomkostninger på 0,7 mio. kr./år for selve uddannelse og den arbejdstid, der bruges på uddannelsen. Tilsvarende er der i bemærkningerne estimerede omstillingsomkostninger for 3,3 mio. kr. og 1,3 mio. kr. pr. år derefter til uddannelse af den ressourceansvarlige.

Det er centralt for DI Byggeri, at reglerne for selektiv nedrivning overholdes. Derfor anbefales det, at der ansøges til, at der udvikles et digitalt system til sporbarhed, der sammen med den standardiserede nedrivningsplan, kan udgøre grundlaget for både gennemsigtighed og håndhævelse af bestemmelserne i den kommende bekendtgørelse om selektiv nedrivning.

For DI Byggeri er det centralt, at ministeren i de kommende bekendtgørelser finder den rette balance med udformning af tiltag, så fordyrende og administrative tunge regler undgås, samt at der sikres bedre regelefterlevelse i branchen. Derfor opfordrer DI Byggeri til, at branchen inddrages tæt, når de specifikke krav bekendtgørelsen om selektiv nedrivning skal fastsættes.

DI Byggeri stiller sig til rådighed for nærmere drøftelse af dette høringssvar samt ved udarbejdelsen af de nærmere regler og bekendtgørelser.

Med venlig hilsen

Emil Engel Magnussen
Chefkonsulent

26. oktober 2023

Høringsvar:
Ændring af ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af byggerier)

<u>Organisation:</u>	<u>Medlemmer/bidragydere:</u>
Danske Arkitektvirksomheder Vesterbrogade 1E, 2. sal 1620 Kbh V Kirstine Brøgger Jensen	Henning Larsen Vesterbrogade 76, 4. 1620 KBH V v. Martha Lewis

Tak for muligheden for at kommentere på f udkast til lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af byggerier).
 Først og fremmest ved vi fra dialog med parter i branchen, at ændringen er ønsket og ventet. Vi har rakt ud til kompetente folk fra Henning Larsen, som har kommenteret.
 I denne fil er kommentarer opsat. Kommentarer indgår også i pdf.-dokument, hvor også forslag til ændringer af tekst foreligger.
 Vi håber, at det kan bidrage til at kvalificere ændringsforslaget.

Sidenr i udkast:	5
Tekst i udkast starter med...:	Derudover sikres der hjemmel til at fastsætte regler om, at bygherre skal sørge for, at der udarbejdes en standardiseret nedrivningsplan ...
Kommentar:	<ul style="list-style-type: none"> Begrebet 'Nedrivningsplan' foreslås ændret til 'Nedtagings- og Ressourceplan', for at sætte fokus på at hver enkelt bygningsdel og materiale har værdi - og at det hele har betydning for den grønne omstilling af byggebranchen. Konsekvensrettelse. I planen bør tilføjes pasus omkring ansvarlig drift af byggeplads.

Sidenr i udkast:	5
Tekst i udkast starter med...:	Derudover sikres der hjemmel til at fastsætte regler om, at bygherre skal sørge for, at der udarbejdes en standardiseret nedrivningsplan ...
Kommentar:	Der bør tilføjes, at planen skal indeholde krav til/plan for at materialer/komponenter fastholdes øverst muligt i genbrugs-/affaldshierarkiet.

Sidenr i udkast:	6
Tekst i udkast starter med...:	Derudover sikres der hjemmel til at fastsætte regler om, at bygherre skal sørge for, at der udarbejdes en standardiseret nedrivningsplan forud for nedrivning af et byggeri, der bl.a. skitserer, hvilke materialer byggeriet indeholder, hvordan materialerne forventes håndteret, samt en kortlægning af problematiske stoffer.
Kommentar:	Tilføjelse: Nedrivningsplan skal indeholde begrundelse for, hvordan materialer fastholdes øverst muligt i genbrugs og affaldshierarkiet.

Sidenr i udkast:	6 + 13
Tekst i udkast starter med...:	Såfremt der på sigt skulle være ønske om at fastsætte krav for flere typer af nedrivninger end ved fuldstændig fjernelse af etageareal i bygninger på 250 m ² eller derover, foreslås det, at der med bemyndigelsen efter fornyet politisk stillingtagen kan fastsættes krav til "nedrivning af visse byggerier" ved:
Kommentar:	Tilføjelse i kursiv: 2) fjernelse af materialer over en vis mængde målt i vægt i forbindelse med renovering, <i>transformation eller anden omdannelse</i> af bygninger, og

Sidenr i udkast:	6 + 13
Tekst i udkast starter med...:	Såfremt der på sigt skulle være ønske om at fastsætte krav for flere typer af nedrivninger end ved fuldstændig fjernelse af etageareal i bygninger på 250 m ² eller derover, foreslås det, at der med bemyndigelsen efter fornyet politisk stillingtagen kan fastsættes krav til "nedrivning af visse byggerier" ved:
Kommentar:	Forslag til flere hensyn: 4) "Bevar eller forklar": Tilføj mulighed for indarbejdelse af skærpede krav til at nedrivningsansøgningen skal indeholde gode argumenter for, hvorfor en bygning skal fjernes, og hvad der i så tilfælde præcis skal ske med alle materialer og ressourcer. Definition af hvilke årsager, der kan give grønt lys for fjernelse er nødvendigt. 5) "Økonomisk bod": Tilføj mulighed for indarbejdelse af 'strafgebyr' mod bygherre for nedrivning fremfor vedligehold og renovering, som motivation for at bevare mest muligt af en bygning. Gebyr kan evt. takseres ift. vægt.

Sidenr i udkast:	6 + 13 + 32
Tekst i udkast starter med...:	Ved fjernelse af materialer i forbindelse med renovering af bygninger eller i forbindelse med fjernelse af hele eller dele af anlæg eller ved renovering.
Kommentar:	Tilføjelse med kursiv: Ved fjernelse af materialer i forbindelse med renovering, <i>transformation eller anden omdannelse</i> af bygninger eller i forbindelse med fjernelse af hele eller dele af anlæg eller ved renovering

Sidenr i udkast:	6 + 13 + 32
Tekst i udkast starter med...:	Ved fjernelse af materialer i forbindelse med renovering af bygninger eller i forbindelse med fjernelse af hele eller dele af anlæg eller ved renovering
Kommentar:	Begrebet "anlæg" skal defineres eller eksempler skal nævnes.

Sidenr i udkast:	6 + 13
Tekst i udkast starter med...:	..., således at der i udgangspunktet ikke vil blive stillet krav om selektiv nedrivning i forbindelse med renovering af private boliger.
Kommentar:	En simplificeret model for private boliger bør udformes. Det repræsenterer enormt etageareal=potentiale.

Sidenr i udkast:	6
Tekst i udkast starter med...:	I første omgang stilles alene krav om selektiv nedrivning af bygninger ved fuldstændig fjernelse af etageareal på 250 m ² eller derover.
Kommentar:	"Fuldstændig fjernelse" bør defineres tydeligt. Herunder at hverken bevaring af fundament eller få vægge, giver anledning til at kunne omgå kravet.

Sidenr i udkast:	6
Tekst i udkast starter med...:	I første omgang stilles alene krav om selektiv nedrivning af bygninger ved fuldstændig fjernelse af etageareal på 250 m ² eller derover.
Kommentar:	<p>Arealkravet bør allerede nu sættes under 100 m² (fx ved 50 m²)</p> <p>Begrundelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - det er afgørende for hurtigt og omfattende at skubbe til branchens udvikling, - en stor del af bygningsmassen i DK er parcelhuse/villaer. Potentialer ift. ressourcehensyn på dette område er betydelige, hvorfor krav også skal omfatte småhuse.

Sidenr i udkast:	9
Tekst i udkast starter med...:	Der kan dog være nogle praktiske og økonomiske forhold i branchen, der gør, at det kan være relevant f.eks. at indføre selektiv nedrivning alene for nedrivning af bygninger over 250 m ²
Kommentar:	Differentieringen vurderes uhensigtsmæssig da omtalte undersøgelse samtidig viser tilsvarende miljømæssige potentialer for bygninger under 250m ² . I stedet bør en simplere version af kortlægningen defineres + supporterende værktøjer.

Sidenr i udkast:	10 alt. s. 15
Tekst i udkast starter med...:	1) Affaldsforebyggelse: Tiltag, der reducerer mængden af affald, der produceres (f.eks. direkte genbrug af byggematerialer).
Kommentar:	Definer "genbrug" som eksempelvis mursten, der genbruges i sin ubrudte form, til forskel for neddeling

Sidenr i udkast:	11
Tekst i udkast starter med...:	Det fremgår af § 63, at affaldsproducerende virksomheder på stedet skal udsortere bl.a. farligt affald og kildesortere bygge- og anlægsaffald, der overstiger 1 ton
Kommentar:	Grænsen på ét ton vurderes med fordel af kunne benyttes i forbindelse med afgrænsningen af selektiv nedrivning i supplement med m ² - hvis det pågældende projekt forventes at resultere i mere end ét ton byggeaffald træder kravene i kraft.

Sidenr i udkast:	15
Tekst i udkast starter med...:	Termen. . . Ved genbrug forstås. . .
Kommentar:	Definer "genbrug" som eksempelvis mursten, der genbruges i sin ubrudte form, til forskel for neddeling

Sidenr i udkast:	10
Tekst i udkast starter med...:	Affaldshierarkiet ser ud som følger: 1) Affaldsforebyggelse: Tiltag, der reducerer mængden af affald, der produceres (f.eks. direkte genbrug af byggematerialer).
Kommentar:	Affaldsforebyggelse er også at lade mest muligt af det eksisterende stå og kun fjerne det højst nødvendige. Bibeholdelse af eksisterende bygningsmasse via renovering er en dagsorden, der bør understøttes.

Sidenr i udkast:	17
Tekst i udkast starter med...:	Bemyndigelsen forventes anvendt til at udmønte krav om, at nedrivningsvirksomheder skal være...
Kommentar:	Ændring af betegnelse: "Nedrivningsvirksomheder! skal erstattes med "nedrivningsfirmaer"

Sidenr i udkast:	17
Tekst i udkast starter med...:	Det påtænkes på den baggrund, at det i de kommende administrative regler (bekendtgørelser) skal gøres strafbart, hvis bygherre ved selektiv nedrivning undlader at sikre, at der udpeges en uddannet miljø- og ressourcekoordinator eller undlader at benytte en autoriseret nedrivningsvirksomhed.
Kommentar:	Eller et strafferetligt ansvar, hvis bygherre på trods af at have udpeget MRK og autoriseret nedrivningsvirksomhed, stadig ikke har et projekt, der følger reglerne. På den måde øges bygherres pres på, at rådgiver og entreprenør sørger for at overholde alle regler.

Sidenr i udkast:	17
Tekst i udkast starter med...:	3.2.3 Miljø- og ressourcekoordinatorens forpligtelser
Kommentar:	Vurderingsrolle defineres, for eksempel, mursten fra byggerier efter 1970 skal kun til genbrug, hvis mørtlen kan afrenses, må afgøres af ressourcekoordinator

Sidenr i udkast:	18
Tekst i udkast starter med...:	Desuden skal dokumentation for udført arbejde være tilgængelig for kommunalbestyrelser og andre relevante interessenter.
Kommentar:	Ved endt nedrivning bør der præsenteres vejesedler, der angiver, hvor materialet er leveret. Erfaring: Ofte oplever rådgivere at få anvist materiale til levering fra en entreprenør, men materialet dukker bare aldrig op. Årsagen kan være, at det i dag er billigere at levere til en tilfældig markvej - og her er der ingen begrænsning på dårlig sortering og der er ingen vægt...

Sidenr i udkast:	26
Tekst i udkast starter med...:	Klimamæssige konsekvenser ...Selektiv nedrivning forventes at reducere CO2-udledningen, såfremt genbrug og genanvendelse erstatter produktionen af nye byggevarer.
Kommentar:	Det kan endvidere antages, at kravet (og senere skærpede krav) vil sætte mere fokus på at bevare bygninger og ressourcer helt generelt, som igen vil reducere mængden af nye byggevarer og begrænse udledningen af drivhusgasser.

ENTREPRENØR &
KLOAKMESTER

Hørings svar vedr. selektiv nedrivning j.nr. 2022-1980

DM&E – Danske Maskinstationer og Entreprenør

DM&E byder lovforslaget om at fastsætte rammer for krav om standardiserede nedrivningsplaner og kompetencekrav til selektiv nedrivning af byggerier samt fastsætte af rammerne for en autorisationsordning for virksomheder, velkommen.

DM&E byder lovforslaget om standardiserede nedrivningsplaner, selektiv nedrivning og autorisation af virksomheder, velkommen.

Det kunne være medvirkende til, at værdifulde materialer i højere grad end i dag kan genbruges og genanvendes. Det kunne ligeledes bidrage til at skabe en meget mere professionel branche, hvor det vil være uddannede folk, som varetager nedrivningsopgaverne. Det kunne medføre en bedre håndtering af bl.a. miljøfremmede og skadelige stoffer til gavn for både mennesker og miljø. Alt dette kunne opnås med lovforslaget, men grænsen på de 250 m² sætter en stopper for dette.

Det er meget nedslående at læse, at lovforslaget lægger op til at der skal være en grænse på over og under 250 m² for autorisationskrævende arbejder. Det kan godt give mening med kravet på de 250 m² for krav om selektiv nedrivning med standardiserede nedrivningsplaner, men at lade autorisationsgrænsen gå ved de 250 m², vil få mange negative konsekvenser. DM&E ser med stor skepsis på denne grænse i lovforslaget, da der vil være stor risiko for at der vil opstå en situation, hvor der skabes et A- og et B-hold ift. nedrivning. Det vil medføre, at nedrivninger under 250 m² vil blive udført af folk, som måske ikke har de rigtige kompetencer, og som bl.a. vil medføre forkert håndtering af miljøfremmede og skadelige stoffer med risiko for både mennesker og miljø. Lovforslaget kan risikere at have den modsatte effekt på håndtering af miljøfremmede og farlige stoffer generelt set.

DM&E's forslag er at sætte en grænse på 50 m² for autorisationsordningen. Dvs. alle totalnedrivninger over 50 m² vil være autorisationskrævende arbejder. Ved totalnedrivninger over 250 m² indføres krav om standardiserede nedrivningsplaner og kompetencekrav til selektiv nedrivning. Dette vil medføre, at hele branchen bliver løftet, og alle de positive gevinster ved lovforslaget bliver opfyldt. DM&E ser heller ikke en udfordring i at få virksomhederne opkvalificeret og autoriseret, hvis der laves en tilstrækkelig indfasningsperiode.

Det vil være et selvmål ikke at sætte autorisationen ned til de 50 m² fra start af, da dette kun vil få positive konsekvenser, og branchen er klar.

Med Venlig Hilsen
Sebastian Skipper Ravn
Chefkonsulent DM&E

Miljøministeriet
mim@mim.dk
cc marla@mim.dk

DANSKE
REGIONER

24-10-2023

EMN-2023-00998

1660220

Mads Leerbech Jensen

Høringssvar vedr. lovforslag om selektiv nedrivning af visse byggerier (j. nr. 2022-1980)

Danske Regioner har den 28. september 2023 modtaget udkast til lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse (selektiv nedrivning af visse byggerier) i høring. Vi fremsender hermed vores bemærkninger.

Danske Regioner finder det positivt, at der med lovforslaget banes vej for en mere bæredygtig materialeforbrug og genanvendelse. Med lovforslaget etableres der nødvendige juridiske og procesmæssige rammer for nedtagning og cirkulering af bygningsmaterialer. Regionerne er som råstofmyndighed på land optaget af, at værdikæderne for sekundære bygge- og anlægsmaterialer styrkes og gøres mere transparente. Både for bygherrer, rådgivere og materialeleverandører. I udgangspunktet er udkastet til lovforslag derfor et godt afsæt for et mere ansvarlig forbrug og produktion af vores naturressourcer jf. Verdensmål 12. De miljømæssige fordele ved selektiv nedrivning er i øvrigt fint beskrevet under lovforslagets bemærkninger (side 26-27).

Lovforslagets økonomiske konsekvenser

Lovforslaget må forventes på sigt at medføre meromkostninger for offentlige bygherre. Det bør lovgiver allerede nu forholde sig til under det forberedende arbejde. Danske Regioners vurdering er, at lovforslaget vil medføre mindst de samme meromkostninger for offentlige bygherrer, som det medfører for erhvervslivet.

Lovforslagets afgrænsning og potentiale

Reglerne i lovforslaget omfatter i første omgang alene bygninger fra 250 m² eller derover. Det fremgår af lovforslaget, at der på sigt stilles krav om selektiv nedrivning af byggerier i forbindelse med renoveringer. Danske Regioner finder, at denne afgrænsning kan medføre, at potentialet for recirkulering af høje materialekvaliteter forskydes frem i tid. En del af de stedfaste anlæg som lovforslaget beskriver på side 15 (f.eks. *broer, sportsanlæg, lufthavne, havne, diger, gylletanke, gasledninger, vandforsynings- og kloaknet samt industrianlæg*

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

såsom elværker, vindmøller og raffinaderier) vil ikke kunne adskilles og genbruges direkte, mens andre kan. Dem der ikke kan genbruges direkte, fx broer og havneanlæg, vil ofte være lavet af materialer af en høj kvalitet, hvorfor det er relevant med selektiv nedrivning med henblik på at genanvende materialerne i andre projekter, hvor der kræves en tilsvarende høj materialekvalitet.

Af lovforslagets side 6 fremgår det, at der med bemyndigelse eller efter en fornyet politisk stillingtagen kan fastsættes krav til nedrivning for flere typer af nedrivninger end ved fuldstændig fjernelse af etagearealer i bygninger der er mindre end 250 m², ved:

- 1) fuldstændig fjernelse af etageareal på 50 m² eller derover i bygninger, uanset om hele eller dele af bygningen fjernes,*
- 2) fjernelse af materialer over en vis mængde målt i vægt i forbindelse med renovering af bygninger, og*
- 3) fjernelse af materialer over en vis mængde målt i vægt i forbindelse med fjernelse af hele eller dele af anlæg og ved renovering af anlæg.*

Da der må forventes et stort potentiale i forbindelse med renovering og ombygning af større bygninger, hvor dele af bygningen bliver stående, foreslås det, at punkt. 2 og 3 kunne medtages i det foreliggende lovforslag, samtidig med at privatboliger friholdes fra kravene om selektiv nedrivning.

Hvis det ikke er muligt at medtage ovenstående punkter i lovforslaget, f.eks. grundet behov for opbygning af kompetencer og autoriserede nedrivningsfirmaer mv. samt behov for en nærmere afgrænsning af anlæg, anbefaler Danske Regioner, at man i stedet fastsætter en ambitiøs tidshorisont for implementering af de udvidede krav, således at punkt nr. 3 skal være omfattet af lovforslaget inden udgangen af 2025, nr. 2 inden udgangen af 2027 og nr. 1 inden udgangen af 2029. Således vil der også være plads til at få opbygget de rette kompetencer og udbydere på området. Dette stemmer også fint overens med de nye krav til CO₂-grænseværdier til byggeri i bygningsreglementet, som skærpes i 2025, 2027 og igen i 2029.

I forbindelse med de nye klimakrav i bygningsreglementet må man desuden forvente en øget efterspørgsel efter bæredygtige byggematerialer med en lav klimabelastning, f.eks. genbrugte byggematerialer. En skærpelse af kravene til selektiv nedrivning vil understøtte den øgede efterspørgsel på bæredygtige byggematerialer.

Med venlig hilsen

Lotte Holten
centerchef

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Marie Skjødt Lauridsen (marla@mim.dk)
Fra: Pia Saxild (PS@fbr.dk)
Titel: Journalnummer 2022-1980
Sendt: 23-10-2023 14:37

Forbrugerrådet Tænk vurderer, at denne konkrete høring ligger uden for vores for tiden prioriterede arbejdsområder og vil derfor undlade at forholde os hertil. Forbrugerrådet Tænk kan således ikke tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte. For en god ordens skyld skal det understreges, at Forbrugerrådet Tænk stadig er interesseret i at modtage høringer inden for området.

Med venlig hilsen

Claus Jørgensen

PROJEKTCHEF

T +45 7741 7741

W taenk.dk

Forbrugerrådet Tænk

Ryesgade 3A, 2. th. | 2200 Kbh. N

Fra: Marie Skjødt Lauridsen [<mailto:marla@mim.dk>]

Sendt: 28. september 2023 10:29

Til: Marie Skjødt Lauridsen <marla@mim.dk>

Emne: Høring af udkast til forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)

Kære høringssparter

Se venligst udkast til forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier) på dette link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67890>

Høringsmaterialet er også vedhæftet denne mail.

Bemærk, at fristen for at afgive et høringssvar til Miljøministeriet er **den 26. oktober 2023**.

Høringssvar bedes sendt til mim@mim.dk med kopi til marla@mim.dk med angivelse af journalnummer 2022-1980 i emnefeltet.

Venlig hilsen

Marie Skjødt Lauridsen

Specialkonsulent | Cirkulær økonomi
+45 20 82 59 51 | marla@mim.dk

Miljøministeriet

Departementet | Frederiksholms Kanal 26 | 1220 København K | Tlf. +45 38 14 21 42 | mim@mim.dk | www.mim.dk
[Facebook](#) | [Twitter](#) | [Instagram](#) | [LinkedIn](#) | [Youtube](#) | [Privatlivspolitik](#)

Foreningen af
Rådgivende Ingeniører
FRI

26. oktober 2023
DOKNR-10-2709
E-mail: mj@frinet.dk
Side 1 af 10

HØRINGSSVAR

Høringssvar vedr. selektiv nedrivning j.nr. 2022-1980 FRI

Til: mim@mim.dk
marla@mim.dk

Fra: Foreningen af rådgivende Ingeniører

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) ønsker at udtrykke vores opbakning til de nye regler og retningslinjer for selektiv nedrivning.

Selektiv nedrivning har betydelige bæredygtighedsmæssige fordele ikke blot i forhold til at reducere affaldsmængderne, men også fremmer genbrug og genanvendelse af byggematerialer.

Dette er i tråd med vores fokus på at skabe mere bæredygtige og miljøvenlige løsninger.

Generelle kommentarer til "Bemærkninger til lovforslaget"

Det er afgørende at forenkle opbygningen af dokumentet og præcisere samt ensrette de anvendte ord og definitioner. Selv for dem af os, der har mange års erfaring med beskrivelse og udførelse af selektiv nedrivning, skaber dokumentet forvirring.

Dette medfører blandt andet tvivl hos læseren om, hvornår der er tale om henholdsvis renovering og nedrivning samt hvornår de forskellige initiativer træder i kraft. Det kunne derfor være hensigtsmæssigt at inkludere et indledende afsnit med klare og letforståelige definitioner samt beskrivelse/illustration af processen for indfasning af reguleringen.

Derudover kunne det være hensigtsmæssigt at fremhæve, hvordan reguleringen vil resultere i fremme af cirkulær økonomi frem for "alene" at gøre processen mere kompleks. Det er vores opfattelse, at ved en grundigere gennemgang af nogle af de centrale elementer, og en bedre integration af dem i dokumentet vil dette kunne understøtte forståelsen for, at processen rent faktisk fremmer det overordnede formål - cirkulær økonomi.

Ligeledes er det vigtigt at understrege, at en betydelig mængde af de materialer og produkter, der opstår som følge af selektiv nedrivning, hvor direkte genbrug er muligt, falder uden for rammerne af affaldsbekendtgørelsen. I stedet er de

FRI er medlem af

underlagt byggelovgivningen, da de ikke anses som affald. Det er afgørende at udarbejde en præcis formulering for at beskrive denne situation. Tidligere blev dette kaldt en affaldsplan, men det bør nu omdøbes til en ressourceplan med det formål at fremme en fælles forståelse

Afslutningsvis skal der være fokus på arbejdsmiljø. Når det drejer sig om genbrug, er det afgørende at sikre, at materialer fjernes på en måde og i en tilstand, der muliggør deres efterfølgende genbrug. Dette kræver klare beskrivelser og retningslinjer for de konkrete nedtagningsprocesser.

Disse nedtagningsprocesser kan imidlertid medføre udfordringer med arbejdsmiljøet og det er derfor nødvendigt at udvikle nye tekniske hjælpemidler for at forbedre både sikkerhed og effektivitet i processen. Det bør overvejes at inkludere en et afsnit vedrørende vurdering af "nedtagbarhed" som en integreret del af registreringen i forbindelse med udarbejdelse af nedrivningsplanen.

Konkrete bemærkninger til afsnit i "Bemærkninger til lovforslaget"

Side 5:

Med den foreslåede bestemmelse sikres grundlaget for at fastsætte administrative regler, herunder krav til proces for selektiv nedrivning af visse byggerier. Derudover sikres der hjemmel til at fastsætte regler om, at bygherre skal sørge for, at der udarbejdes en standardiseret nedrivningsplan forud for nedrivning af et byggeri, der bl.a. skitserer, hvilke materialer byggeriet indeholder, hvordan materialerne forventes håndteret, samt en kortlægning af problematiske stoffer. Det påtænkes, at nedrivningsplanen skal behandles og godkendes af kommunen.

Det bør præciseres, hvem der fastsætter kravene til nedrivningsplanen.

Planen bør indeholde en kombineret plan over ansvar og tid, der fastlægger rollefordeling og rækkefølge af de enkelte processer i selektiv nedrivning.

Hidtil har der ikke været standardbeskrivelser for nedrivningsprocesser. Der har været betydelig variation i, hvad en nedrivningsplan/ressourceplan og en affaldsplan bør indeholde. Desuden har det været udfordrende i visse kommuner at navigere og sikre, at disse implementeres og endeligt godkendt. Dette er et afgørende punkt, hvor det for øjeblikket er vanskeligt at give endelige kommentarer. På den anden side kan en del af vores bekymringer potentielt mindskes gennem en præcisering af kravene i nedrivningsplanen.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere kunne anvendes til at fastsætte krav om, at bygherre skal udpege en såkaldt miljø- og ressourcekoordinator (MRK), der skal sikre, at bygherrens forpligtelser varetages forsvarligt i både planlægnings- og udførelsesfasen. MRK skal have taget en kort MRK-uddannelse eller besidde påkrævede kompetencer.

Det er afgørende, at det klart angives, at MRK (miljø- og ressourcekoordinator) har ansvaret for proces og ikke det faglige ansvar for indholdet af nedrivningsplanen.

For at kunne varetage denne opgave er det centralt af at præcisere, hvilke krav der stilles til forudgående kvalifikationer for at kunne deltage i "en kort uddannelse".

Side 6:

Desuden sikres der hjemmel til at fastsætte regler om, at nedrivningsvirksomheder skal være autoriserede til at udføre selektiv nedrivning. For at

5

UDKAST

blive autoriseret og opretholde autorisationen skal nedrivningsvirksomheden have implementeret et kvalitetsledelsessystem, have tilknyttet et kontrolorgan og anvende en ressourceansvarlig, der sikrer, at der nedrives selektivt, og at nedrivningsplanen følges. Den ressourceansvarlige skal have taget en kort ressourceansvarlig-uddannelse eller besidde påkrævede kompetencer.

Hvis der skal indføres flere certificeringsordninger, er det vigtigt man tager ved lære af de nuværende ordninger. Ellers kan det i værste fald føre til en fordyrelse af projekter, samt lange sagsbehandlingstider. Det er meget vigtigt at rollerne på forhånd er godt defineret, og regler og rammer er helt klare. Det også vigtigt, at der er rum til at der kan blive udført fagligt fornuftige løsninger.

Ligeledes her er det centralt at præcisere, hvilke krav der stilles til forudgående kvalifikationer for at kunne deltage i "en kort uddannelse". Ligesom "en kort uddannelse" skal være der er solidt funderet fagligt og sikrer, at de nødvendige kompetencer opnås.

Såfremt der på sigt skulle være ønske om at fastsætte krav for flere typer af nedrivninger end ved fuldstændig fjernelse af etageareal i bygninger på 250 m² eller derover, foreslås det, at der med bemyndigelsen efter fornyet politisk stillingtagen kan fastsættes krav til "nedrivning af visse byggerier" ved:

- 1) fuldstændig fjernelse af etageareal på 50 m² eller derover i bygninger, uanset om hele eller dele af bygningen fjernes,
- 2) fjernelse af materialer over en vis mængde målt i vægt i forbindelse med renovering af bygninger, og
- 3) fjernelse af materialer over en vis mængde målt i vægt i forbindelse med fjernelse af hele eller dele af anlæg og ved renovering af anlæg.

Indførelsen af punkt 1 kan potentielt medføre betydelige omkostninger i forhold til de forventede gevinster. Særlige i det private segment – mindre beboelsesejendomme kan ekstraomkostninger ved ressourcekortlægningen i værste fald øge risikoen for ulovlig bortskaffelse (se også kommentaren til side 9).

Vi mener derimod, at det ikke er tilstrækkeligt ambitiøst at udsætte indførelsen af punkt 2 og 3 til 2024. Hvis vi ønsker at opnå en reduktion af drivhusgasser på 70% inden 2030, er det nødvendigt, at hele byggesektoren bidrager markant til dette mål. Derfor foreslår vi, at lovforslaget også omfatter renovering af bygninger og anlæg over en vis mængde målt i vægt, som beskrevet i punkt 2 og 3.

Side 7:

Det påtænkes, at der i forbindelse med udmøntningen etableres en overgangsperiode, der sikrer, at et tilstrækkeligt antal personer har mulighed for at blive uddannet til miljø- og ressourcekoordinator og ressourceansvarlig, og et tilstrækkeligt antal nedrivningsvirksomheder har mulighed for at blive autoriseret, inden kravene indføres, således at flaskehalse kan undgås.

Vi støtter forslaget om en overgangsperiode, hvor systemet og reglerne kan finjusteres for at optimere fordelene for alle involverede parter.

Side 9:

Det konkluderes, at der bør fastsættes krav om selektiv nedrivning for alle typer bygninger uanset deres opførelsetidspunkt, da bygninger opført før 1950 har det største potentiale for selektiv nedrivning – både miljømæssigt og samfundsøkonomisk, mens bygninger opført 1950-1977 indeholder en væsentlig mængde problematiske stoffer, der bør fjernes, og selektiv nedrivning er et middel hertil. Yderligere vurderes det for bygninger opført efter 1977, at det er hensigtsmæssigt at implementere selektiv nedrivning, dels da der fortsat er risiko for forekomst af problematiske stoffer og dels for at fastholde et incitament i byggeriet til at bygge cirkulært, så materialer fra bygninger, der bliver bygget i dag, kan kildesorteres og anvendes igen.

Vi vil gerne fremhæve, at det er positivt at fastsætte krav om, at selektiv nedrivning gælder for alle typer bygninger, uanset hvornår de er blevet opført.

I forhold til størrelsen af bygningen, der skal nedrives, er der i analyserne skelnet mellem bygninger under 250 m² (mindre bygninger) og bygninger over 250 m² (større bygninger). I analyserne er der ikke væsentlig forskel på miljøeffekterne ved at indføre selektiv nedrivning alt efter, om det er en større eller mindre bygning. Der kan dog være nogle praktiske og økonomiske forhold i branchen, der gør, at det kan være relevant f.eks. at indføre selektiv nedrivning alene for nedrivning af bygninger over 250 m².

Overvejelserne bag fastsættelsen af en nedrivningsgrænse på 250 m² synes rimelige. Alligevel er der bekymring om, hvordan kravene vil blive udformet, da mange private ejendomme stadig kan pålægges disse krav. Det ville være hensigtsmæssigt at undersøge alternative metoder til at fastsætte grænsen for at sikre den mest fordelagtige løsning.

Samtidig med fastsættelsen af grænsen kunne det også overvejes at lancere en informationskampagne, der øger bevidstheden om selektiv nedrivning. Dette kunne potentielt stimulere markedet for genbrugsmaterialer, hvilket forhåbentlig hurtigt ville gøre det økonomisk bæredygtigt.

Side 13:

Bemyndigelsen påtænkes både anvendt til at fastsætte regler om materialer, som er blevet til affald, jf. affaldsdefinitionen i § 2 i bekendtgørelse nr. 2512 af 10. december 2021 om affald, men også til at fastsætte regler om de materialer, der genbruges uden at være blevet til affald. Det skal sikre samme proceskrav for hele nedrivningen og sikre, at der kan stilles krav om screening og kortlægning af problematiske stoffer for materialer, der genbruges, uden at være blevet til affald, så ressourcekortlægningen kan foretages på et mere oplyst grundlag.

Det er yderst positivt, at ressourcekortlægning og nedrivningsplaner udarbejdes på et oplyst grundlag, og at der er klare krav vedrørende problematiske stoffer i forbindelse med genbrug af byggematerialer. Der kan være betydelig variation i genanvendelsespotentialer, især når det kommer til afdækning af miljøskadelige stoffer.

Ikke desto mindre bør det overvejes, at disse krav også kan påvirke en stor mængde rene materialer i samme bygning. Et eksempel herpå er mursten forurenede med PCB. Forureningen stammer normalt fra indeluften, og derfor er det kun bagmuren, der er forurenede. Men da det ikke er praktisk muligt at adskille for- og bagmur under nedrivning, og det sjældent er muligt at sortere dem efter nedrivning, kan kravene føre til, at mursten fra forvæggen heller ikke genbruges. Det bør også tages i betragtning, at mursten primært bruges udendørs, hvor eventuel PCB-forurening ikke vil påvirke indendørsmiljøet. Disse faktorer peger på behovet for mere lempelige regler vedrørende PCB i mursten for at fremme den cirkulære økonomi.

Vi vil foreslå, at der indføres en klassificering af genbrugsmaterialer baseret på miljøskadelige stoffer og deres fremtidige anvendelse, for at undgå udelukkelse af materialer, der stadig kan anvendes, f.eks. udendørs.

Side 14

finder anvendelse. Det påtænkes, at kun større nedrivninger i forbindelse med renovering af bygninger skal omfattes af bemyndigelsen, således at der i udgangspunktet ikke vil blive stillet krav om selektiv nedrivning i forbindelse med renovering af private boliger. Det påtænkes derudover, at den mængde målt i vægt, der skal fjernes, før reglerne om selektiv nedrivning finder anvendelse, varierer alt efter hvilken type af materiale, der fjernes.

Dette kan vi understøtte. Især for private og mindre aktører kan reguleringen medføre en øget risiko for ulovlig bortskaffelse som følge af strammere regler.

Det kunne overvejes at igangsætte en oplysningskampagne eller lignende, der opfordrer private til at engagere sig i genanvendelse og genbrug, og som muligvis kan integreres med den nye ordning.

Etageareal skal for bygninger forstås i overensstemmelse med afgrænsningen i § 455 i bekendtgørelse nr. 1399 af 12. december 2019 om bygningsreglement 2018 (BR18) og beregnes som summen af bruttoarealerne, der nedrives for hver etage, inkl. evt. kælder- og udnyttelig tagetage, udestuer og lignende. Dog skal etageareal for kældre medregnes, uanset højde, hvilket afviger fra BR18 § 455, stk. 3.

Det er værd at overveje, at den foreslåede afvigelse fra BR18 § 455, stk. 3 medfører, at krybekældre også inkluderes, hvilket resulterer i, at en del almindelige private boliger overskrider den foreslåede grænse på 250 m². Dette går imod hensigten i lovforslaget. Det kunne være hensigtsmæssigt at overveje at fjerne denne afvigelse i forhold til BR18 og i stedet ændre teksten til "...summen af bruttoarealerne, der nedrives for hver etage, inkl. eventuel udnyttelig kælder og udnyttelig tagetage..." for at sikre, at lovforslagets intention opretholdes.

Ved fuldstændig fjernelse af etageareal i bygninger er det nedrivningens samlede kvadratmeterantal (m²) og ved fjernelse af materialer i forbindelse med renovering af bygninger eller anlæg eller i forbindelse med fjernelse af hele eller dele af anlæg, er det den fjernede mængde målt i vægt, der skal ses på, når det skal vurderes, om nedrivning af et byggeri er omfattet af lovforslaget.

En fornuftig afvejning at anvende kvadratmeter ved fuldstændig fjernelse. Hvis lovgivningen forhåbentligt udvides til også at omfatte renovering af bygninger og anlæg, ville det være hensigtsmæssigt at overveje at anvende afveje i ton. Dette vil bidrage til en mere alsidig og omfattende tilgang, der tager højde for forskellige typer projekter.

Ved fuldstændig fjernelse af etageareal i bygninger, uanset om hele eller dele af bygningerne fjernes, forstås både en fuldstændig fjernelse af en bygning eller anlæg, inklusive fundament, men termen rummer også en nedrivning, hvor fundament eller kælder ikke nedrives, herunder såkaldte nedre-

14

UDKAST

noveringer. Hvis der kræves nedrivningstilladelse til nedrivning af en bygning, vil der i udgangspunktet være tale om fuldstændig fjernelse af etageareal.

Vi støtter op om at inkludere nedrenoveringer. Det er dog af afgørende betydning at fastlægge en præcis og stringent definition af, hvad udtrykket "nedrenoveringer" indebærer, med henblik på at undgå tvetydighed og misforståelser i forbindelse med lovgivningens implementering.

Side 17:

3.2.3 Miljø- og ressourcekoordinatorens forpligtelser

MRK'en har en koordinatorfunktion og skal have indsigt i alle elementer i en nedrivningsproces. MRK'en påtænkes at skulle sikre, at bygherrens forpligtelser varetages forsvarligt i både planlægnings- og udførelsesfasen, herunder at de enkelte elementer i nedrivningsplanen bliver efterlevet. MRK'en forventes f.eks. at skulle sikre, at affaldet bliver anmeldt, løbende at koordinere med både arbejdsmiljøkoordinator samt udførende entreprenører for at fremme selektiv nedrivning og for at sikre korrekt sortering af ressourcer og affald. Det er hensigten, at vedkommende skal have taget en kort MRK-uddannelse eller besidde krævede kompetencer. MRK'en er ikke påtænkt at bære et strafferetligt ansvar.

Definitionen mangler nøjagtighed, især hvis hensigten stadig er, at MRK kun skal have en koordinerende rolle. Hvis målet er at afhjælpe den nuværende proces, hvor anmeldelser af affald ofte forsømmes og udarbejdes alt for sent, er det afgørende, at den koordinerende rolle beskrives som sådan, og at ansvaret for leverancerne er placeret hos rette personer.

Med ønsket om at langt flere materialer udsorteres til genbrug, er det endnu vigtigere, at der meget tidligt i processen er udført udkast til ressourceplan (for

forebyggelse og genbrug), og affaldsplan (for genanvendelse og nedefter) inkl. udkast til bestemmelsessted/anvendelse/potentiale m.m.

Derudover har vi en betydelig bekymring vedrørende tilføjelsen af endnu en koordinerende rolle. Der er i stedet behov for en tværgående og samlende funktion.

Side 20

Det påtænkes, at der i forbindelse med udmøntningen etableres en overgangsperiode, der sikrer, at et tilstrækkeligt antal personer har mulighed for at blive uddannet, og et tilstrækkeligt antal nedrivningsvirksomheder har mulighed for at blive autoriseret, inden kravene indføres, således at flaskehalse kan undgås. Miljøstyrelsen forventes i samarbejde med branchen at evaluere autorisationsordningen.

Det er positivt med en overgangsperiode, der sikrer tilstrækkelig uddannelse og autorisation, før kravene træder i kraft.

Det anbefales at prioritere udarbejdelsen af anvisninger og vejledninger i løbet af overgangsperioden, så de er klar til brug, når den nye ordning træder i kraft.

Side 26:

Selektiv nedrivning forventes at føre til øget genbrug og genanvendelse af byggematerialer- og affald, fordi byggematerialerne nedtages nænsomt, og fordi der allerede i planlægningen tages stilling til, hvordan byggematerialerne skal anvendes efter nedrivningen. Det vil give arkitekter og rådgivende ingeniører overblik over, hvilke byggematerialer, de har til rådighed og dermed give dem bedre forudsætninger for at tænke dem ind i designet af nybyggeri, tilbygninger mv. Samtidig forventes selektiv nedrivning at levere en højere volumen af ensartede byggematerialer, der gør materialerne både mere tilgængelige og anvendelige i (ny)byggeri. Det bemærkes, at selektiv nedrivning ikke indebærer krav om, at byggematerialer og -affald skal bruges eller genanvendes, hvis det kan. Kravene ventes dog at medføre et økonomisk incitament til stadigt mere genbrug og genanvendelse i takt med, at markedet omstiller sig.

Det ser umiddelbart ud til, at den nye ordning ikke nødvendigvis giver et bredt overblik over byggematerialerne for andre end bygherrer, MRK og nedrivningsvirksomheder. Dette rejser spørgsmålet om, hvordan information om materialernes potentiale, funktion og specifikationer kan deles med andre interessenter såsom arkitekter, ingeniører og bygherrer.

En mulig løsning kunne være at etablere en proces for at gøre informationer om nedrivninger tilgængelige i en offentlig database, hvor byggematerialerne

præsenteres for potentielle interessenter. For eksempel kunne bygherrer have ansvaret for at sikre, at materialer med genbrugspotentiale bliver videreført til en central hub eller materialebørs, hvor andre aktører kan få adgang til dem. Dette ville fremme bæredygtighed og genbrug af materialer i byggebranchen.

Selektiv nedrivning forventes, udover at medføre mere genbrug og genanvendelse, at bidrage til en række miljøeffekter, herunder:

- Reduceret behov for indvinding af råstoffer. Det forventes, at det øgede udbud af ensartede sekundære ressourcer og genbrugte byggevarer i nogen grad vil kunne erstatte indvinding af virgine råstoffer.
- Øge udsortering og korrekt håndtering af byggeaffald, der indeholder problematiske stoffer som f.eks. PFAS, PCB og asbest grundet

Spørgsmålet om udsortering af PFAS er en central bekymring, især da der i øjeblikket ikke findes fastsatte grænseværdier for byggematerialer.

Det er afgørende at udvikle retningslinjer og procedurer for at identificere og adskille materialer, der indeholder PFAS, for at minimere deres tilstedeværelse i genbrugsmaterialer.

Dette kræver tæt samarbejde mellem myndigheder, branchefolk og eksperter for at fastlægge standarder og metoder til PFAS-udsortering i byggematerialer.

Vi ved at der er påbegyndt et stort forskningsprojekt. Vi håber, at dette kan give grundlaget for en national grænseværdi.

Til: Marie Skjødt Lauridsen (marla@mim.dk)
Fra: Greennetwork (info@greennetwork.dk)
Titel: SV: Høring af udkast til forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)
Sendt: 28-09-2023 10:51

Kære Marie

Vi vil gerne slettes af høringslisten.

På forhånd tak

God dag.

Venlig hilsen/Best regards

Susanne Lydholm
Managing Director/Partner

CSR Rådgivnings- og Kompetencecenter

Roms Hule 8, 3

7100 Vejle

Telefon: +45 70 25 40 70

Mobil: +45 22 98 03 33

E-mail: sly@greennetwork.dk

www.greennetwork.dk

Tilmeld dig Green Networks nyhedsbrev [her](#).

Følg os på

Medlem af CSR Advisors Denmark.

Fra: Marie Skjødt Lauridsen <marla@mim.dk>

Sendt: 28. september 2023 10:29

Til: Marie Skjødt Lauridsen <marla@mim.dk>

Emne: Høring af udkast til forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)

Kære høringsparter

Se venligst udkast til forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier) på dette link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67890>

Høringsmaterialet er også vedhæftet denne mail.

Bemærk, at fristen for at afgive et høringssvar til Miljøministeriet er **den 26. oktober 2023**.

Høringssvar bedes sendt til mim@mim.dk med kopi til marla@mim.dk med angivelse af journalnummer 2022-1980 i

emnefeltet.

Venlig hilsen

Marie Skjødt Lauridsen

Specialkonsulent | Cirkulær økonomi
+45 20 82 59 51 | marla@mim.dk

Miljøministeriet

Departementet | Frederiksholms Kanal 26 | 1220 København K | Tlf. +45 38 14 21 42 | mim@mim.dk | www.mim.dk
[Facebook](#) | [Twitter](#) | [Instagram](#) | [LinkedIn](#) | [Youtube](#) | [Privatlivspolitik](#)

KL's høringssvar vedr. ændring af lov om miljøbeskyttelse - Selektiv nedrivning

KL har modtaget høring udkast til lovforslag om selektiv nedrivning. Det har ikke været muligt for KL at foretage en politisk behandling af høringssvaret inden for høringsperioden. Der tages derfor forbehold for efterfølgende politiske behandling af høringssvaret.

Generelle bemærkninger

KL er positive overfor lovforslaget, som vurderes at ville bidrage til en bedre ressourceudnyttelse af bygge- og anlægsaffald og på sigt mere cirkulært byggeri. Selektiv nedrivning har været efterspurgt længe, og det er glædeligt, at der nu kommer bindende lovgivning på området.

Forslag om krav til generel autorisationsordning for alle nedrivere

Især ved nedrivninger hos private og af mindre nedrivningsvirksomheder er der et generelt problem med overholdelse af eksisterende regler. Hvilket i sig selv hæmmer god og korrekt genanvendelse. KL vil derfor foreslå, at der udover autorisationen til selektiv nedrivning i bygninger på over 250 m² også indføres en generel autorisationsordning for nedrivningsvirksomheder – altså også af dem, der forestår nedrivning af mindre bygninger, der ikke er omfattet af krav om selektiv nedrivning. Autorisationen skulle omhandle de eksisterende regler for håndtering og sortering af byggeaffald.

Bemærkninger til lovforslaget

Hvilke bygninger er omfattet?

Lovforslaget er i første omgang målrettet nedrivning af bygninger over 250 m², hvilket anses som et fornuftigt udgangspunkt.

KL vil dog gøre opmærksom på, at der er to forskellige forklaringer på, hvordan de 250 m² er defineret. På side 11 står: "...end ved fuldstændig fjernelse af etageareal i bygninger på 250 m² og derover", og på side 15 står: "selektiv nedrivning af bygninger for fuldstændig fjernelse af etageareal på 250 m² og derover". Den første kan læses som om at, hvis bygningen totalt set har et areal på 250 m² fx fordelt på 5 etager, så vil nedrivning af en etage på 50 m² også være omfattet. KL antager, at der drejer sig om etageareal på 250 m² og derover.

Behandling og godkendelse af nedrivningsplaner

I lovforslaget lægges op til, at kommunerne sagsbehandler og godkender den standardiserede nedrivningsplan samtidigt med, at de behandler ansøgningen og giver nedrivningstilladelse. Det er hensigtsmæssigt og vil betyde, at bygherre tidligt i forløbet skal forholde sig til materialerne i bygningerne. Der gøres dog opmærksom på, at der på baggrund af fredninger, nuværende lokalplaner mv. nogle gange gives afslag på en nedrivningstilladelse.

Dato: 13. oktober 2023

Sags ID: SAG-2023-04565
Dok. ID: 3379560

E-mail: JBAP@kl.dk
Direkte: 3370 3294

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

Ift. indholdet af de konkrete nedrivningsplaner og kravene til genanvendelse, genbrug, mv samt kommunernes godkendelse af dem, ser KL frem til udmøntning i bekendtgørelsen. For at reguleringen skal bidrage til øget genbrug og bedre genanvendelse af byggematerialer skal bekendtgørelsen selvfølgelig afspejle ambitionerne.

Tilsyn med nedrivninger

Det er i dag alt andet lige dyrere at sortere og behandle byggeaffaldet korrekt. Erfaringerne fra kommunerne er, at det er meget svært og tidskrævende at føre tilsyn med en korrekt håndtering. Og at tid brugt på at sikre en korrekt anmeldelse af byggeaffald, ikke altid fører til at byggeaffaldet i sidste ende sorteres og behandles korrekt. Der er derfor behov for et effektivt fysisk tilsyn, både af bygninger, der skal rives selektivt ned samt af mindre bygninger.

Med lovforslaget forventes, at kommunerne får bedre forudsætninger til at føre tilsyn med efterlevelse af affaldsreglerne. Det er dog uklart, hvordan tilsynet skal håndteres, når "det styrkede affaldstilsyn" træder i kraft. Ved de almindelige erhvervstilsyn vil staten skulle udvælge, hvilke virksomheder skal have tilsyn og staten vil selv gennemføre det administrative tilsyn. Det er uklart om samme model vil skulle gælde for bygge- og anlægsaffald, og det er således uklart, om det fremover vil være en kommunal opgave at føre tilsyn ved at sammenholde de forventede affaldsmængder i nedrivningsplanen med de faktisk anmeldte affaldsmængder, som lovforslaget lægger op til. I sagens natur vil affaldsmængder ved bygge- og anlægsprojekter ikke være stabile over årene, hvilket vil gøre det sværere at anvende AffaldsDataSystemet (ADS) til udvælgelse af nedrivningsprojekter. KL opfordrer til, at udmøntning af den kommende bekendtgørelse for selektiv nedrivning tager højde for implikationerne af det "kommende styrkede affaldstilsyn" samt, at det kommende lovforslag om det styrkede affaldstilsyn også indtænker og understøtter de gode takter om selektiv nedrivning, således også tilsynsindsatsen kan blive effektiv og sikre god ressourceudnyttelse.

Anvendelse af materialerne fra den selektive nedrivning

Under de administrative og økonomiske konsekvenser af lovforslaget fremhæves, at meromkostningerne ved det højere tidsforbrug til dels vil udlignes af værdien af de udtagne materialer, og at der frem mod 2030 vil blive et potentielt overskud. Der nævnes dog også det forbehold, at markedet først skal omstille sig. I lyset af den grønne omstilling og cirkulær økonomi er det selvfølgelig opportunt at håbe på, at markedet på sigt vil drive en værditilvækst. Der gøres dog opmærksom på, at der pt. er forskellige begrænsninger ved anvendelse af genbrugte byggematerialer i form af bekymring om holdbarhed, dokumentationskrav i bygningsreglementet til både brand, konstruktion og forurening, krav fra forsikringsfirmaer osv., som er barrierer for forretningsmodellen. Kommunerne er også bygherrer og forventer at selektiv nedrivning vil give anledning til ekstra omkostninger til nedrivningen, men også til oplagring af materialer, anvendelsen af genbrugte materialer i nybyggeri, etc.

For at sikre at markedet retter sig frem mod 2030 og for at sikre, at der reelt opstår en mere cirkulær bygningsmasse, bør staten, som en forlængelse af lovgivningen om selektiv nedrivning, igangsætte et arbejde med at få udar-

Dato: 13. oktober 2023

Sags ID: SAG-2023-04565
Dok. ID: 3379560

E-mail: JBAP@kl.dk
Direkte: 3370 3294

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

bedret standarder for genbrugte byggematerialer, indarbejde krav til genbrugsmaterialer i bygningsreglementet og på anden vis understøtte markedet for genbrugte byggematerialer. Det første skridt kunne være en overordnet strategi for anvendelse af genbrugte materialer, som kan udpege barrierer og hvilke tiltag er nødvendige for at overkomme dem.

Såfremt der er spørgsmål til høringssvaret er I velkomne til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Julie B. Appelqvist

Dato: 13. oktober 2023

Sags ID: SAG-2023-04565
Dok. ID: 3379560

E-mail: JBAP@kl.dk
Direkte: 3370 3294

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3

Klima og Byudvikling
Teknik- og Miljøforvaltningen

Til Miljøministeriet (mim@mim.dk)
Kopi til marla@mim.dk

Høringssvar til lovforslag om selektiv nedrivning af visse bygninger (j.nr. 2022-1980)

24-10-2023

Sagsnummer i F2
2023 - 16568

Dokumentnummer i F2
106373

Sagsnummer i eDoc
2023-0392155

Københavns Kommune takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Der er gjort et stort stykke arbejde, hvilket er værdsat, og der ses frem til nye regler på bekendtgørelsesniveau.

Københavns Kommune har nedenstående bemærkninger.

Generelle bemærkninger

CO2-reduktion er målet for en lang række politisk vedtagne affalds- og klimaindsatser i Københavns Kommune. Københavns Kommune ser derfor meget positivt på en lovændring og efterfølgende indførelse af regler, der må forventes at understøtte gennemførelsen af disse indsatser.

Bygherres screening og kortlægning af genbrugelige materialer

Miljøministeriet skriver i udkast til lovforslaget (afsnit 3.2.2.), at bemyndigelsen forventes anvendt til at fastsætte krav om screening og kortlægning af problematiske stoffer i materialer, der genbruges, hvis der frembringes mere end et ton materialer.

Ofte bliver materialer fjernet fra bygninger til nedrivning og afsat uden forudgående kortlægning for miljø- og sundhedsskadelige stoffer. Regler om bygherres screening og kortlægning af hele bygningen inden nedrivning vil være et godt bidrag til forsvarlig genbrug af byggematerialer og håndtering af materialer, der indeholder miljø- og sundhedsskadelige stoffer.

Ministeriet bør undersøge, om der er behov for og kan udarbejdes regler om bygherres håndtering og afsætning af genbrugelige materialer, der indeholder miljø- og sundhedsskadelige stoffer i den udstrækning at produktlovgivningen og regler om PCB ikke finder anvendelse. Ministeriet bør også fastsætte en PCB-grænseværdi.

Ansøgning om nedrivningstilladelse og nedrivningsplan

Miljøministeriet skriver i udkast til lovforslaget (afsnit 3.2.7.) at det er tanken, at kommunerne skal sagsbehandle og godkende den standardiserede nedrivningsplan i forbindelse med, at kommunen behandler ansøgning om og giver nedrivningstilladelse.

Kommunens behandling og godkendelse af henholdsvis nedrivningstilladelse og nedrivningsplan vil betyde, at bygherre tidligt i

Klima og Byudvikling
Njalsgade 13
2300 København S

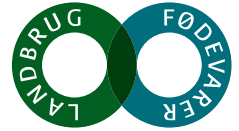
EAN-nummer
5798009809452

nedrivningsforløbet skal tage stilling til håndteringen af byggeaffald, hvilket er afgørende for en velgennemført selektiv nedrivning.

En ansøgning om nedrivningstilladelse, der indeholder en nedrivningsplan og en kortlægning for miljø- og sundhedsskadelige stoffer, og en anmeldelse i det eksisterende anmeldesystem, der fungerer godt, vil desuden ligge i naturlig forlængelse af hinanden.

Man må også forvente, at et krav om, at nedrivningsplanen følger ansøgningen om nedrivningstilladelse, vil medføre flere anmeldelser af byggeaffald til kommunen, fordi flere bygherrer vil være opmærksomme på gældende regler om anmeldelse af byggeaffald.

Dato 26. oktober 2023
Side 1 af 1

Miljøministeriet mim@mim.dk
Cc. marla@mim.dk
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarers høringsvar til høring af udkast til lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af byggerier) j.nr. 2022-1980

Miljøministeriet har den 28. september 2023 sendt udkast til lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af byggerier) i offentlig høring.

Landbrug & Fødevarer er generelt positive overfor forslaget om at kræve selektiv nedrivning af bygninger over 250 m², da dette vil være med til at styrke direkte genbrug og højkvalitets genanvendelse af bygninger og materialer. Det er også vigtigt i forhold at skabe en mere cirkulær økonomi i byggeriet. Men Landbrug & Fødevarer er bekymret for de erhvervsøkonomiske og administrative omkostninger for de mindre virksomheder (både bygherrer og nedrivningsvirksomheder). Det er yderst vigtigt, at lovforslaget omsættes til bekendtgørelser på en omkostningseffektiv måde for virksomhederne.

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at lovforslaget indeholder en konsekvensvurdering af opfyldelsen af FN's verdensmål. Der er dog kun vurderet på de positive konsekvenser og ikke de negative konsekvenser. FN's verdensmål har et princip om "leaving no one behind", som ministeriet ikke har forholdt sig til. Landbrug & Fødevarer ser en risiko for, at mindre virksomheder og ansatte uden lange boglige uddannelser vil have svært med at leve op til kravene i lovforslaget.

Landbrug & Fødevarer mener derfor, at det bør præciseres i lovforslaget, at uddannelsen til miljø- og ressourcekoordinator (MRK) skal tilrettelægges således, at også ansatte i branchen uden lange boglige uddannelser kan gennemføre uddannelsen.

De økonomiske konsekvenser for erhvervslivet er baseret på nogle meget optimistiske og håbefulde forventninger til, at markedet i 2030 vil sikre, at værditilvæksten fra nedrevne materialer vil overstige omkostningerne. Dette kan nemt vise sig at være forkert. Derfor mener Landbrug & Fødevarer, at der skal gennemføres en meget grundig evaluering af konsekvenserne af indførelse af selektiv nedrivning for byggerier over 250 m², inden man går videre med at udnytte hjemlen til at omfatte mindre bygninger og renoveringer.

Med venlig hilsen

Birgitte Kjær
Chefkonsulent

Miljø & Bæredygtighed

M +45 4110 9741
E birg@lf.dk

Template for comments and secretariat observations

Date: 26/10 2023	Document: Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)	Author: Karoline Gustafsson, Lendager
------------------	--	---------------------------------------

MB/ NC ¹	Line number (e.g. 17)	Clause/ Subclause (e.g. 3.1)	Paragraph/ Figure/ Table/ (e.g. Table 1)	Type of comment ²	Comments	Proposed change	Observations of the secretariat
	Side 5, Linje 6-10	1. Indledning	2. Rubrik	ed	Der bør lægges endnu større vægt på direkte genbrug i denne definition. "Selektiv nedrivning" er i branchen ofte anvendt med betydningen nedknusning af materialer så der kan kildesorteres til genanvendelse eller anden nyttiggørelse. Derfor bør der lægges endnu større vægt på direkte genbrug og evt. overvejes indarbejdelse af incitamenter for højest materialeudnyttelse.	Ved selektiv nedrivning forstås hel eller delvis nedtagning af byggerier på en måde, hvor byggeriets materialer adskilles og sorteres under nænsom nedtagning med henblik på at opnå maksimal udnyttelse og recirkulering af materialerne. <i>Selektiv nedrivning skal derfor muliggøre direkte genbrug af hele byggekomponenter eller produkter for at opnå maksimal udnyttelse af materialerne.</i> Samtidig udsorteres de materialer, som indeholder problematiske stoffer.	
	Side 5, Linje 9-10	1. Indledning	2. Rubrik	te	Udsorteringen af problematiske stoffer må ikke være en stopper for udnyttelse af materialer til højeste værdi. Der skal understreges fx bevaring af materialer med problematiske stoffer sagtes kan lade sig gøre med den rette stand og håndtering. Der bør skabes incitament for afrensning af problematiske stoffer som en muliggørelse af genbrug af byggevarer.	Samtidig udsorteres de materialer, som indeholder problematiske stoffer.	
	Side 5, Linje 22-26	1. Indledning	5. Rubrik	ge	Der bør overvejes at stille krav til offentliggørelsen af disse planer for at skabe muligheder for at det bredere marked kan udnytte de kortlagte materialer, og sikre højest mulig cirkuleringsgrad tidligt.	Overvej implementering af kontrolorgan der skal sikre at materialer nedtages til højest mulige værdi / i hele elementer.	
	Side 6, Linje 11-16	1. Indledning	3. Rubrik	ge	Ved angivelse af bygningens vægt som måleparameter forelægger krav til en tydeligere definition af hvad der klassificeres som en del af bygningen / nedrivningen. Fx vil et køkken, lamper, badeværelse og andet inventar skulle indgå i denne vurdering og opmåling?		

¹ **MB** = Member body / **NC** = National Committee (enter the ISO 3166 two-letter country code, e.g. CN for China; comments from the ISO/CS editing unit are identified by **)

² **Type of comment:** **ge** = general **te** = technical **ed** = editorial

Template for comments and secretariat observations

Date: 26/10 2023	Document: Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)	Author: Karoline Gustafsson, Lendager
------------------	---	---

MB/ NC ¹	Line number (e.g. 17)	Clause/ Subclause (e.g. 3.1)	Paragraph/ Figure/ Table/ (e.g. Table 1)	Type of comment ²	Comments	Proposed change	Observations of the secretariat
	Side 6, Linje 11- 16	1. Indledning	3. Rubrik	ge	Der bør overvejes at fremskynde ønsket om at inkludere delvise nedrivninger / renoveringer da der vurderes at være en stor bygningsmasse og andel materialer der kunne bruges på bedre vis i denne type projekter.		
	Side 6, Linje 33- 34	1. Indledning	6. Rubrik	ge	Der anbefales at inkludere en større andel af bygningsmassen i dette forslag, fx at sætte grænsen ved 100m2. Der er et behov for at inkludere den almene borgers bevidsthed og inddragelse i løsninger for CØ byg, og denne afgrænsning vil gå uden om de fleste "carporte". Der kunne evt. defineres lempede krav ved private ift. certificeret nedriver.	Vi anbefaler at starte med en grænse på alt byggeri over 100 m2.	
	Side 6, Linje 33- 34	1. Indledning	6. Rubrik	ed	Overvej omformulering. Lige nu kan denne definition forstås som kun at bebyggelse i flere etager er omfattet af forslaget. Vil det sige at en 1-plans bebyggelse på 1.000 m2 ikke vil være omfattet af dette forslag?	Fuldstændig fjernelse af <i>bygninger</i> på 250 m2 eller derover.	
	Side 9, Linje 8- 17	2. Lovforslaget s baggrund	2. Rubrik	te	Der bør stilles incitament til bevaring herunder også håndtering af farlige stoffer for at bevare bygninger og materialers værdi mest muligt! Der er fortsat mange håndteringsmuligheder for at bevare materialer med farlige stoffer		
	Side 14, Linje 26- 29	3.2.1 Generelle overvejelser	5. Rubrik	ge	Hvordan tænkes dette kontrolleret i fremtiden?	Kontrolmekanisme bør specificeres	

1 **MB** = Member body / **NC** = National Committee (enter the ISO 3166 two-letter country code, e.g. CN for China; comments from the ISO/CS editing unit are identified by **)

2 **Type of comment:** **ge** = general **te** = technical **ed** = editorial

Template for comments and secretariat observations

Date: 26/10 2023	Document: Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)	Author: Karoline Gustafsson, Lendager
------------------	---	---

MB/ NC ¹	Line number (e.g. 17)	Clause/ Subclause (e.g. 3.1)	Paragraph/ Figure/ Table/ (e.g. Table 1)	Type of comment ²	Comments	Proposed change	Observations of the secretariat
	Side 15, Linje 30- 33	3.2.1 Generelle overvejelser	8. Rubrik	ge	Der anbefales at inkludere en større andel af bygningsmassen i dette forslag, fx at sætte grænsen ved 100m ² . Der er et behov for at inkludere den almene borgers bevidsthed og inddragelse i løsninger for CØ byg, og denne afgrænsning vil gå uden om de fleste "carporte". Der kunne evt. defineres lempede krav ved private ift. certificeret nedriver.	Vi anbefaler at starte med en grænse på alt byggeri over 100 m ² .	
	Side 16 Linje 1-4	3.2.1 Generelle overvejelser	1. Rubrik	ge	Der bør overvejes at fremskynde ønsket om at inkludere delvise nedrivninger / renoveringer da der vurderes at være en stor bygningsmasse og andel materialer der kunne bruges på bedre vis i denne type projekter.		
	Side 17 Linje 17- 18	3.2.3 Miljø- og ressourceko ordinatorens forpligtelser	3. Rubrik	ed	Uddybning og konkretisering mangler. Hvordan defineres det 'at besidde krævede kompetencer'.	Bør yderligere specificeres	
	Side 17 Linje 30- 32	3.2.4 Nedrivnings virksomhed ens og den ressourcean svarliges forpligtelser	4. Rubrik	ed	Uddybning og konkretisering mangler. Hvordan defineres det 'at besidde krævede kompetencer'.	Bør yderligere specificeres	
	Side 20 Linje 15- 21	3.2.7 Kommunalb estyrelsens behandling og godkendels e af	3. Rubrik	ge	Kommunerne bør stille denne information offentligt tilgængelig! Det kan skabe langt større grundlag for udveksling af ressourcer på tværs af byggerier.		

1 **MB** = Member body / **NC** = National Committee (enter the ISO 3166 two-letter country code, e.g. CN for China; comments from the ISO/CS editing unit are identified by **)

2 **Type of comment:** **ge** = general **te** = technical **ed** = editorial

Template for comments and secretariat observations

Date: 26/10 2023	Document: Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af visse byggerier)	Author: Karoline Gustafsson, Lendager
------------------	---	---

MB/ NC ¹	Line number (e.g. 17)	Clause/ Subclause (e.g. 3.1)	Paragraph/ Figure/ Table/ (e.g. Table 1)	Type of comment ²	Comments	Proposed change	Observations of the secretariat
		nedrivnings planer					
	Side 33 Linje 31- 35		7. Rubrik	ge	Uklarhed om nedrivning i forbindelse med renovering er omfattet af lovforslaget	Det bør tydeliggøres om nedrivninger i forbindelse med renovering er omfattet af forslaget.	
	Side 34 Linje 10- 17		3. Rubrik	ge	Uklarhed om anlæg er omfattet af lovforslaget. Se også definition s. 32, 3. rubrik	Konkretisering af omfanget af lovforslaget.	
	Side 40 Linje 18		4. Rubrik	ge	Mangel på oplysning ift. overgangsperiode og tidsperspektiv. Er det forventet at den foreslåede overgangsperiode er foregået inden da, og i så fald: hvornår er denne påtænkt at forløbe?	Bør specificeres.	

¹ **MB** = Member body / **NC** = National Committee (enter the ISO 3166 two-letter country code, e.g. CN for China; comments from the ISO/CS editing unit are identified by **)

² **Type of comment:** **ge** = general **te** = technical **ed** = editorial

---

Til: mim@min.dk (mim@min.dk)
Cc: Marie Skjødt Lauridsen (marla@mim.dk)
Fra: Morten Mønnike-Hald (mom@rn.dk)
Titel: Høringssvar vedr. selektiv nedrivning j.nr. 2022-1980- Jord og Vand, Region Nordjylland
Sendt: 29-09-2023 14:08

Tak for fremsendte høringsmaterialer.

Region Nordjylland, Jord og Vand har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Morten Mønnike-Hald | Sekretær
Direkte: 97 64 82 76 | Mobil: 21 30 42 82 | mom@rn.dk

Region Nordjylland | Regional Udvikling | Jord og Vand
Niels Bohrs Vej 30 | 9220 Aalborg Øst

[Her kan du læse om dine rettigheder, når regionen behandler oplysninger om dig](#)

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: marla@min.dk (marla@min.dk)
Fra: Niels Trap (trap@tre-ing.dk)
Titel: Høringssvar
Sendt: 25-10-2023 10:44

Høring af udkast til lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Selektiv nedrivning af byggerier)

TRE er en rådgivningsvirksomhed med stor praktisk erfaring med selektiv nedrivning. Vores høringssvar er afgivet på den baggrund og med det formål at understøtte at reglerne kommer til at fungere i praksis.

Høringssvar:

1. "Det er vigtigt gøre sig klart, at der helt sikkert og uundgåeligt vil komme ændringer til den nedrivningsplan som indsendes til kommunen i forbindelse med ansøgning om nedrivningstilladelsen op til et år før nedrivningen gennemføres. Det er derfor helt afgørende, at der stilles krav om at ændringer til nedrivningsplanen skal fremsendes til kommunen med henblik fornyet godkendelse".
2. "Betegnelsen *nænsom nedrivning* er ikke et hensigtsmæssigt ord, da det er meget subjektivt og ikke er almindelig brugt i branchen. Fokus bør lægges på at nedrivningen sker på en måde der sikrer at der foretages en kildesortering under nedrivningen. Under nedrivningen må materialer, der ikke senere kan adskilles ved sortering, ikke sammenblandes".
3. "Det er supergodt, at der nu i lovforslaget lægges op til, at der stilles krav om, at også materialer der påtænkes genbrugt nu også skal miljøkortlægges. I denne forbindelse anbefales det kraftigt, at alle materialer fra nedrivning i udgangspunkt opfattes at være affald (jf. Dakofas videnom ark om genbrug). Princippet om, at det er kommunen der afgør om noget er affald og henunder kommunen der afgør om der tale om materialer egnet til genbrug - og ikke den enkelte bygherre, er en et meget vigtigt princip. Der er i dag en udbredt misforstået opfattelse af, at bygherre ikke behøver at oplyse kommune om materialer til genbrug. Dette åbner for udbredt snyd, herunder at for folk ikke anmelder affaldet under henvisning til – *det blev afsat til genbrug*".

Med venlig hilsen

Niels Trap

Medejer / Co-Owner

Trap Rose & Ekblad
Rådgivende Ingeniører og Biologer

Automatikvej 1 • 2860 Søborg • Danmark
Mail trap@tre-ing.dk • MB +45 41530306
www.tre-ing.dk